

**univerzitná knižnica
v bratislave**

**POUŽÍVANIE
PRACOVNÉHO KLIENTA SYSTÉMU VIRTUA
V SÚBORNOM KATALÓGU PERIODÍK**

Príručka

2011

Odbor súborných katalógov UKB

E-mail: skp@ulib.sk

OBSAH

Úvod	str. 3
A. PRÁCA V MODULE KATALOGIZÁCIE SYSTÉMU VIRTUA (klient systému Virtua)	str. 4
0. VPN klient	str. 4
1. Prihlásenie, odhlásenie	str. 4
2. Funkcie a význam „katalogizačných“ ikoniek	str. 4
Klávesové skratky	str. 5
Katalogizačná lišta	str. 5
3. Vyhľadávanie v báze Súborný katalóg periodík (SKP)	str. 6
Prezeranie registrov	str. 6
Vyhľadávanie podľa slov zo záhlavia	str. 8
Vyhľadávanie podľa kľúčových slov	str. 8
Vyhľadávanie podľa čísel	str. 8
Expertné vyhľadávanie	str. 9
Vyhľadávanie podľa stavu bibliografického záznamu	str. 10
3.1 „Filtrovanie“ pri vyhľadávaní záznamov	str. 11
3.1.1 Filter lokácií	str. 11
3.2 Úprava a uloženie rešerše	str. 11
B. BIBLIOGRAFICKÉ ZÁZNAMY	str. 12
4. Editácia (otvorenie na úpravu) vyhľadaného záznamu	str. 12
4.1 Zatvorenie záznamu	str. 13
5. Kontrola správnosti a uloženie záznamu do bázy	str. 13
6. Vytvorenie nového bibliografického záznamu	str. 14
6.1 Tvorba polí v bibliografickom zázname	str. 17
Pole 008 bibliografického záznamu	str. 17
6.1.1 Pridanie poľa	str. 18
6.1.2 Vymazanie poľa	str. 19
6.1.3 Preberanie (kopírovanie) vybraného selekčného údaju do záznamu	str. 20
6.1.4 Uloženie nového bibliografického záznamu do databázy	str. 21
7. Ďalšie katalogizačné funkcie	str. 22
7.1 Duplikovanie bibliografického záznamu v novom okne	str. 22
7.2 Pripojenie na iné katalógy	str. 23
7.3 Preberanie bibliografických záznamov z iných katalógov	str. 27
C. HOLDINGOVÉ ZÁZNAMY	str. 28
8. Charakteristika holdingových záznamov, formulár na zápis holdingov	str. 28
8.1 Polia holdingového záznamu v súbornom katalógu periodík	str. 29
8.2 Editácia, úprava, pridávanie/ tvorba holdingového záznamu	str. 29
8.2.1 Vytvorenie nového holdingového záznamu	str. 32
Pole 008	str. 34
Pole 852	str. 35
Pole 866	str. 35
8.2.2 Uloženie holdingového záznamu do databázy	str. 36
8.2.3 Vymazanie holdingového záznamu	str. 37
D. KATALOGIZÁCIA PERIODIKA	str. 39
1. Zdroje popisu periodika / seriálu	str. 39
2. Kedy vytvárať nový bibliografický záznam?	str. 40
2.1 Veľké zmeny názvov vyžadujúce nový záznam	str. 40
2.2 Malé zmeny, pre ktoré netreba vytvárať nový bibliografický záznam	str. 40
3. Údaje predpísané pre popis seriálov / periodík v ISBD (CR)	str. 40
4. Interpunkcia v bibliografickom formáte MARC 21	str. 41
5. Gramatické členy na začiatku názvu periodika	str. 41
6. Bibliografický formát MARC 21	str. 40
6.1 Povinnosť a opakovateľnosť polí v bibliografickom zázname periodika	str. 42
6.2 Výber najčastejších polí MARC 21 pre popis periodík / seriálov	str. 42
7. Minimálny záznam periodika / seriálu v súbornom katalógu periodík	str. 44
8. Návrh vyjadrenia periodicity v poliach 310 a 321 MARC 21 Bibliografický formát	str. 46
9. Špecifická vecného popisu v súbornom katalógu periodík - SKP	str. 46
<i>Príloha 1</i> – Číselné kódy fakúlt Univerzity Komenského Bratislave pre SKP	str. 47
<i>Príloha 2</i> – Číselné kódy vybraných inštitúcií v SKP	str. 48

Úvod

Táto príručka je určená pre pracovníkov knižníc, ktorí pracujú v súbornom katalógu periodík (SKP) pomocou klienta systému VIRTUA. Súborný katalóg periodík (SKP) je umiestnený v samostatnej báze class02 a oproti Slovenskej knižnici, t.j. spoločnému katalógu KIS3G (class01), má určité špecifiká.

Príručka je rozdelená do štyroch. **V prvej časti (A)**, sa nachádzajú základné informácie potrebné pre prácu v súbornom katalógu periodík v module katalogizácie systému VIRTUA – najmä operáciám v pracovnom prostredí klienta systému VIRTUA, v ktorom prebiehajú všetky katalogizačné práce, od prihlásenia do systému cez postup pri vyhľadávaní bibliografických záznamov v báze SKP, rešeršovanie a editovanie záznamov.

Druhá časť (B) v skratke uvádza informácie o tvorbe bibliografického záznamu podľa MARC 21 Bibliografický formát. Zohľadňuje špecifiká práce v prostredí automatizovaného knižničného systému VIRTUA. Bibliografický popis vychádza tiež z anglo-amerických katalogizačných pravidiel AACR2 a medzinárodného odporúčania pre popis pokračujúcich prameňov (continuing resources) ISBD (CR). Bibliografické údaje sa zapisujú podľa MARC 21 Bibliografický formát.

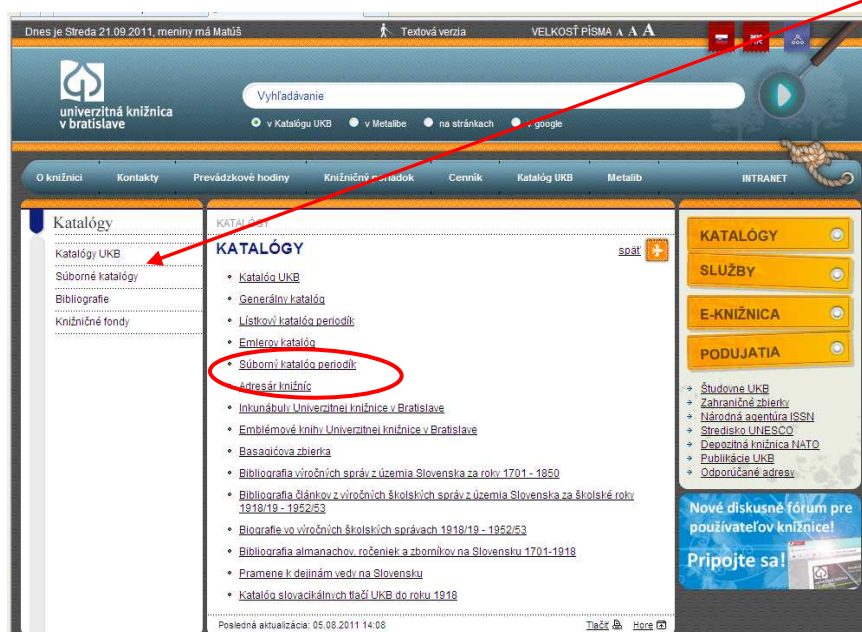
V tretej časti (C) sú údaje o tzv. holdingových záznamoch. Holdingový záznam obsahuje vlastnícke a lokačné informácie, ktoré dovoľujú identifikovať, v ktorej knižnici, inštitúcii sa hľadaný periodický dokument /seriál nachádza. Súčasne informuje používateľa o tom, ktoré roky, ročníky knižnica má vo svojom fonde.

Príručka sa nezaobera tvorbou exemplárov (jednotiek), ktoré sa v súbornom katalógu periodík nevytvárajú.

Štvrtá časť (D) prináša vybrané údaje potrebné pre katalogizáciu periodík / seriálov v súlade s medzinárodnými štandardmi Bibliografický formát MARC 21, anglo-amerických katalogizačných pravidiel AACR 2 a medzinárodného odporúčania ID)FLA pre tvorbu bibliografického záznamu pokračujúcich prameňov ISBD (CR).

V prílohe sú na ukážku uvedené čísla vybraných inštitúcií, ktoré sú platné pre prácu v súbornom katalógu periodík v systéme VIRTUA a sú odlišné od čísel platných pre spoločnú bázu KIS3G). Čísla ostatných knižníc možno nájsť v báze [Adresár knižníc \(http://rs.ulib.sk\)](http://rs.ulib.sk) na webovej stránke súborného katalógu periodík (<http://skp.ulib.sk>) alebo Univerzitetnej knižnice v Bratislave (<http://www.ulib.sk>).

Podrobnejšie informácie o vytváraní záznamu katalogizačného periodika podľa MARC 21 možno nájsť [v príručke](#) na webovej stránke Univerzitetnej knižnici v Bratislave v časti „[Katalógy](#)“ - [Súborné katalógy](#).

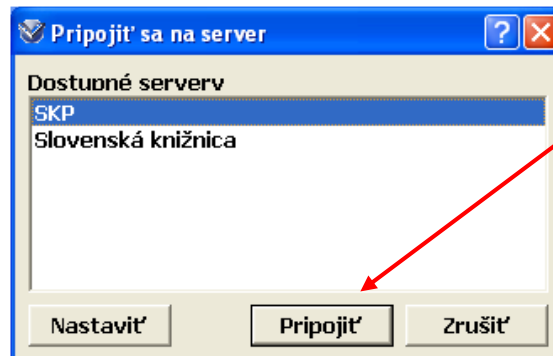
A. PRÁCA V MODULE KATALOGIZÁCIE SYSTÉMU VIRTUA (klient systému Virtua)

0. VPN klient

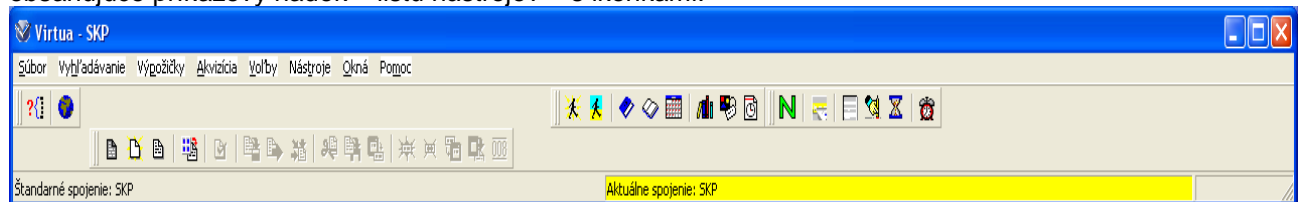
Podmienkou práce v klientovi Virtua je pripojenie cez tzv. VPN klient pomocou stanoveného hesla.

1. Prihlásenie, odhlásenie

Prístup do systému VIRTUA je autorizovaný, t.j. každý používateľ má svoje prihlasovacie meno a heslo, ktoré musí pri vstupe do súborného katalógu periodík zadať. Na prihlásenie do systému klikneme na ikonku systému VIRTUA na ploche počítača. Zobrazí sa okno „Pripojiť na server“. Vyberieme bázu „SKP“ príp. iný názov zvolený pre súborný katalóg periodík, stlačíme „Pripojiť“ a prihlásime sa ako používateľ pod svojím prihlasovacím menom a heslom.

Po odkliknutí prihlásenia sa zobrazí hlavné menu systému VIRTUA a v hornej časti obrazovky obsahujúce príkazový riadok – lištu nástrojov - s ikonkami.

Vo farebnom (v našom prípade žltej farby) poli je uvedený názov bázy, ku ktorej sme pripojení – „SKP“ – súborný katalóg periodík.

Lištu nástrojov upravíme pre potreby katalogizácie tak, že v ikonke „Voľby“, otvoríme položku „Lišta nástrojov“ kde si zvolíme „Katalogizácia“ a „OPAC“.

Ak v hornom ponukovom menu v možnosti Súbor, vyberieme „Ukončiť pripojenie“, po jeho odkliknutí nás systém odpojí od servera.

Ak chceme zobrazíť zoznam pripojení k databáze, klikneme na „Súbor – Aktívne pripojenia k databáze“, zobrazia sa možnosti pripojenia k bázam.

Ak v hornom ponukovom menu v možnosti Súbor, vyberieme poslednú položku „Skončiť“, po jeho odkliknutí nás systém odpojí od servera.

Pripojenie na iné katalógy pomocou pracovného klienta Virtua

Na konci tejto príručky v časti 8.2 sú uvedené hodnoty nastavení na iné online katalógy - Slovenská knižnica, Národní knihovna ČR, Országos Széchenyi Könyvtár, Library of Congress.

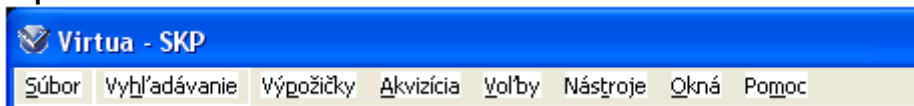
2. Funkcie a význam „katalogizačných“ ikoniek

Väčšina funkcií systému je dostupná tromi spôsobmi:

a/ **cez ikonku** (po nastavení kurzora k príslušnej ikonke systém zobrazí slovné vyjadrenie jej funkcie), pričom každý podsystem - akvizícia, katalogizácia, OPAC, výpožičky - má svoju vlastnú lištu nástrojov (na obrázku sú lišty katalogizácie a OPAC):

b/ pomocou textového menu

c/ **prostredníctvom funkčných klúčov F1-F12** (napr. F11 = uložiť záznam do databázy) a klávesové skratky (napr. Shift+Ctrl+A = pridať pole)

Klávesové skratky

F1	pomoc
F9	vyhľadavanie podľa názvu
F10	vyhľadavanie podľa ISSN seriálu
F11	uložiť záznam
F12	vyhľadavanie podľa kľúčového slova
Ctrl + X	vymazať vybraný text
Ctrl + C	kopírovať vybraný text
Ctrl + V	vložiť vybraný text
Shift + Ctrl + A	pridať MARC pole
Shift + Ctrl + C	kopírovať MARC pole
Shift + Ctrl + V	vložiť MARC pole
Shift + Ctrl + D	vymazať MARC pole
Alt + E + V	vstup do funkcie Voľby
Ctrl + P	tlač
Alt + X	koniec práce v systéme

Katalogizačná lišta

	vytvorenie/modifikácia formulára (šablóny)
	vytvorenie záznamu
	modifikácia lokálneho záznamu
	import záznamov podľa ISO 2709
	kontrola záznamu
	uložiť záznam lokálne (na hard disk počítača)
	uložiť záznam do databázy
	uložiť kópiu záznamu do databázy
	vystrihnúť „vysvietené“ údaje
	skopírovať „vysvietené“ údaje
	vložiť vystrihnuté/skopírované údaje (prilepiť)
	pridať pole (tag)
	vymazať pole (tag)
	vložiť skopírované pole (tag)
	upraviť fixné pole 008

3. Vyhľadávanie v báze Súborný katalóg periodík (SKP)

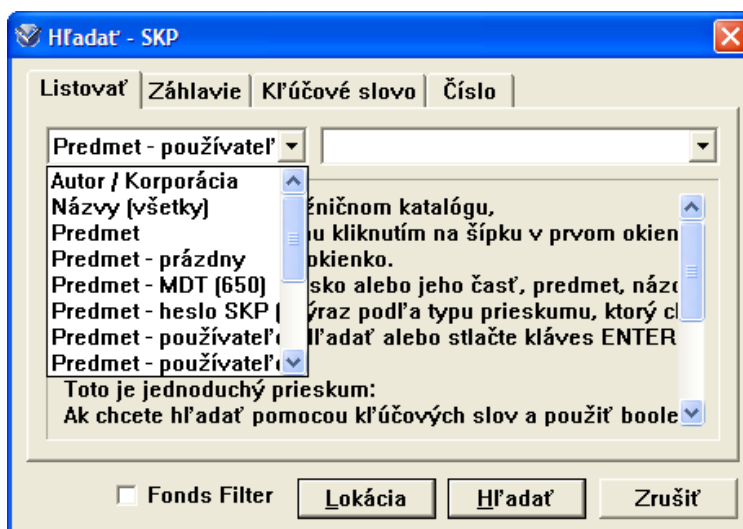
V báze SKP možno hľadať potrebné údaje 2 spôsobmi:

- **prehľadávaním**, prezeraním registrov (Listovať)
- **vyhľadávaním** podľa : slov zo záhlavia, kľúčových slov a podľa čísel (resp. Evidenčné číslo)

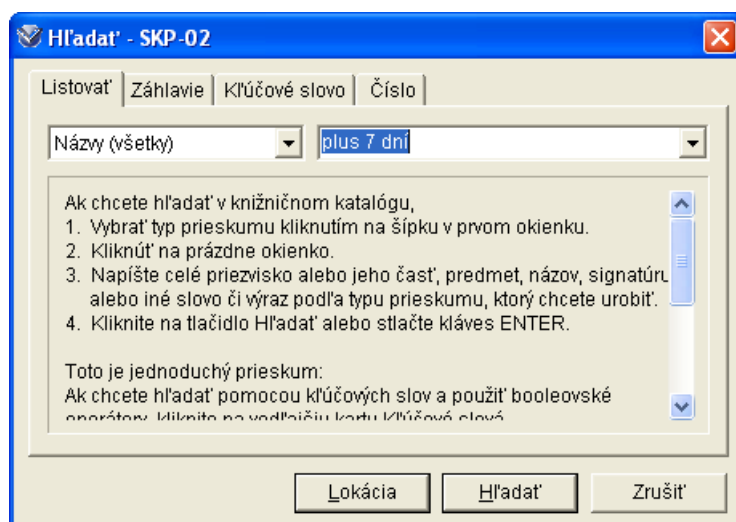
A. **Pri prezeraní registrov** postupujeme nasledovne: v hornom ponukovom menu „Vyhľadávanie“ vyberieme kritérium, podľa ktorého chceme vyhľadávať (Názov, Predmet, ISSN ...) alebo klikneme na ikonku umiestnenú na hornej lište .

Zobrazí sa okno „Hľadať – SKP“ so štyrmi záložkami – Listovať, Záhlavie, Kľúčové slovo, Evidenčné číslo.

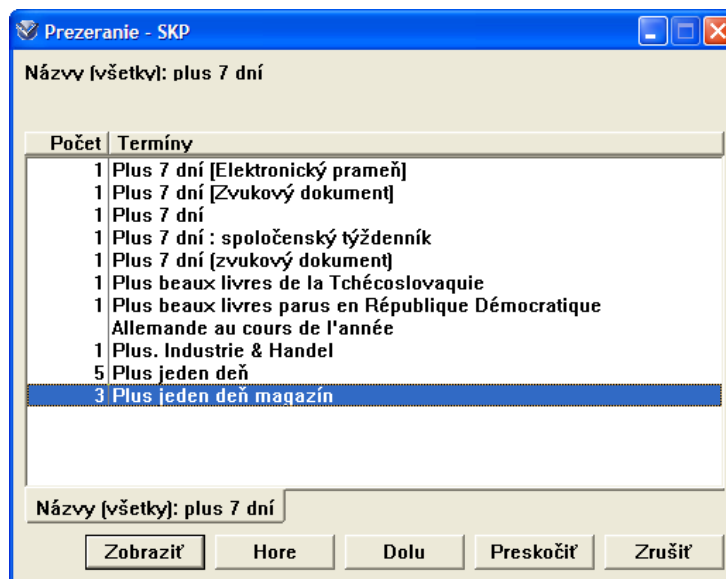
Nás bude zaujímať predovšetkým prvá záložka – „Listovať“, v ktorej po kliknutí na ľavú roletovú lištu možno zvoliť vyhľadávacie kritérium. Do okienka vpravo vpíšeme hľadaný termín, slovo.

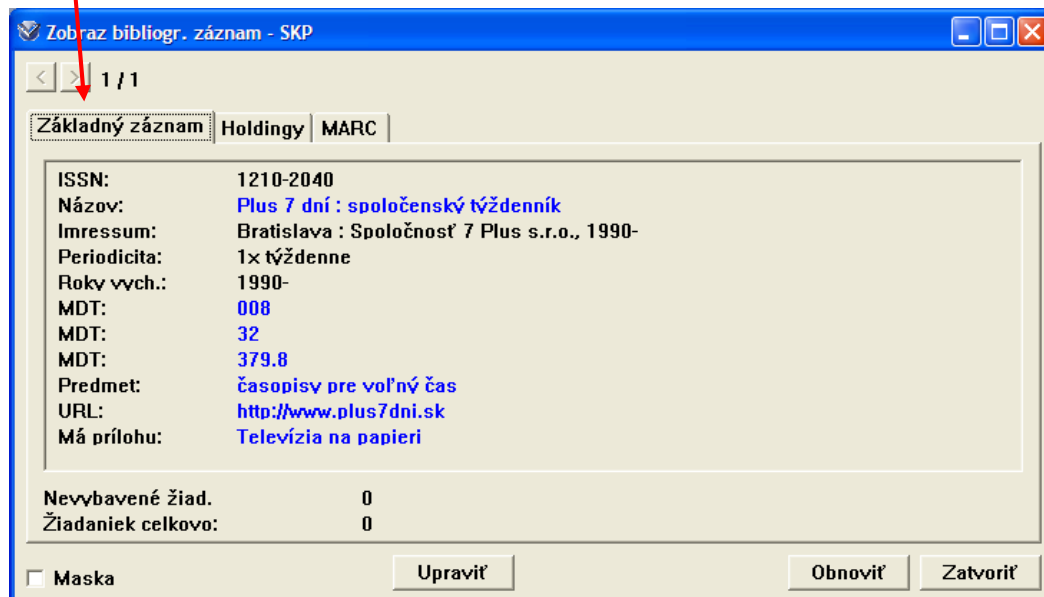
Napríklad:

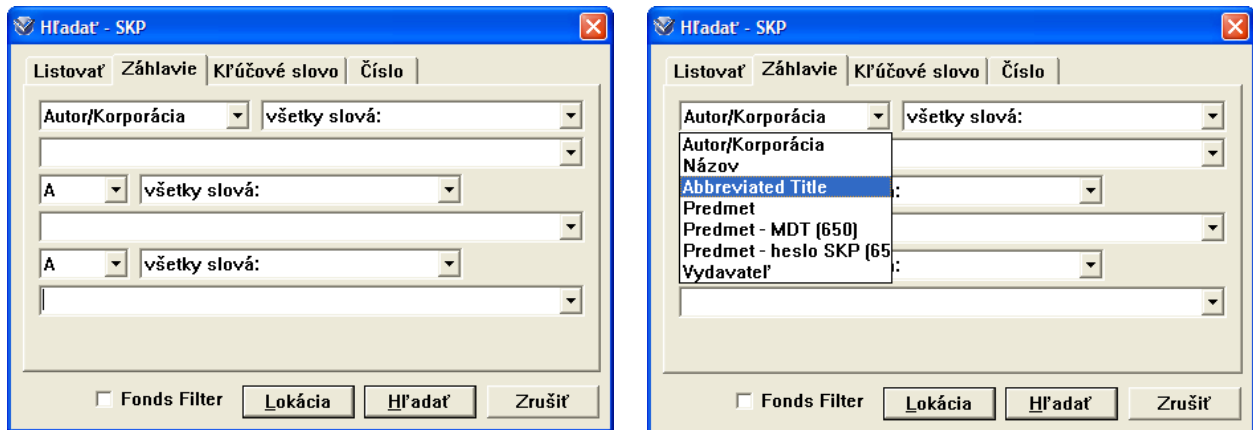
Po kliknutí na „Hľadať“ systém zobrazí ponuku vyhľadaných titulov zodpovedajúcich požiadavke:

Ak chceme záznam zobrazit, kurzorom sa naň nastavíme a stlačíme „Zobrazit“. Následne nám systém ponúkne okno s bibliografickým záznamom titulu, ktorý môžeme zobrazit ako Základný záznam (prvá záložka)

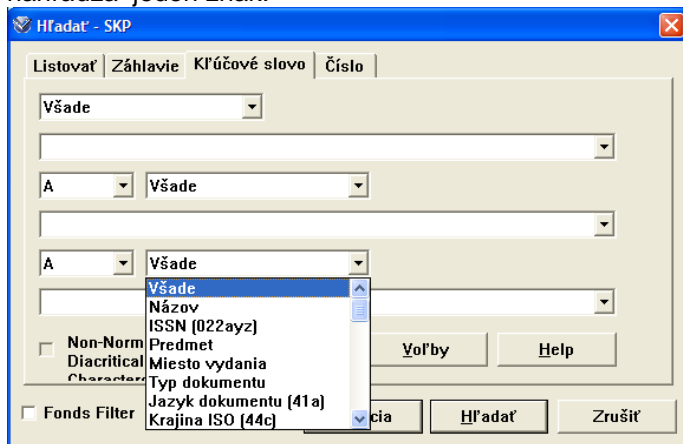
B. Pri vyhľadávaní podľa slov zo záhlavia (názvového, predmetového ...) možno vybrať či chceme hľadať ľubovoľné slovo alebo slovné spojenie.

C. Pri vyhľadávaní podľa kľúčových slov môžeme vyhľadávať jednotlivé termíny (slová) alebo ich kombináciu pomocou Boolovských operátorov (and, or ..) V pomoci „Help“ je prehľad používaných znakov, napr.:

- & = a zároveň (AND)
- + = alebo (OR)
- = okrem (AND NOT)

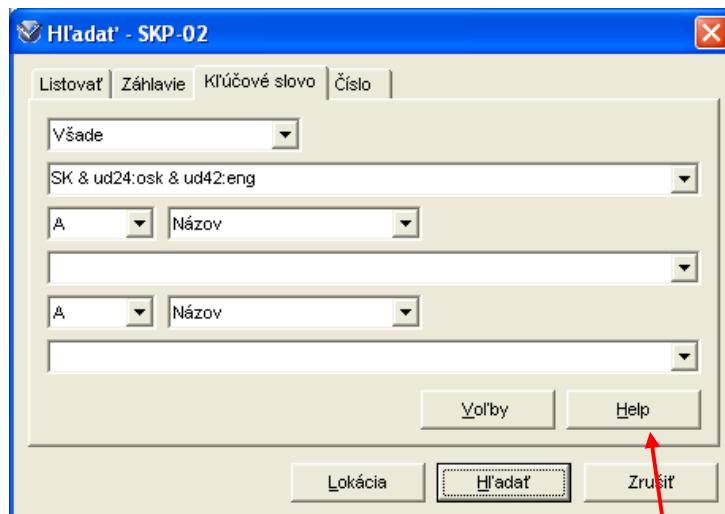
System vyhľadá záznamy obsahujúce slová, ktoré sa presne zhodujú so zadanými termínmi. Preto, ak nie sme si istí tvarom hľadaného termínu odporúčame pri zadávaní termínov použiť znak pravostranného krátenia * (hviezdičku), ktorá nahrádza viacero znakov, alebo ? (otáznik), ktorý nahrádza jeden znak.

D. Pri vyhľadávaní podľa čísel možno vyhľadávať podľa najmä systémového čísla bibliografického (BIB-ID) alebo holdingového záznamu (ID holdingu) a podľa ISSN.

E. Expertné vyhľadávanie

Systém dovoľuje používať aj špeciálny typ vyhľadávania, pri ktorom výber údajov z jednotlivých polí záznamu môžeme doplniť ešte prostredníctvom stanovených prefixov – zistíme ich v HELP-e.

Pred a za každý operátor vkladáme medzeru. Naopak pri zápise prefixov píšeme text „natesno“ . Za prefixom píšeme dvojbodku (bez medzery) a hľadať slovo, výraz (bez medzery za dvojbodkou). Výber vyhľadávacích kritérií možno kombinovať pomocou tzv. boolovských operátorov. Pred a za boolovským operátorom dávame medzeru.

Príklad – hľadáme periodikum Pravda vydané v Rusku - v Kľúčových slovách vyberieme položku Názov, ktorý spresňujeme kódom krajiny:

pravda & ud45:RU

Prefixy, ktoré možno v systéme použiť, zistíme v pomoci „Help“ . Rovnaké operátory možno použiť aj pri vyhľadávaní vo webovej prezentácii súborného katalógu periodík.

t	Názov
aw	Všade
s	Predmet
p	Vydavateľ
ca	Korporácia, názov
cfa	Konferencia, názov
tse	Názov edície
bl	Bibliografická úroveň (Ldr/07)
ud15	MDT
ud23	Redaktor záznamu
ud24	Katalogizátor
ud25	Typ dokumentu (hľadať možno : Elektronický prameň, Mikrodokument, Braillovo písmo, Rukopis, Text [zväčšené písmo] ; Zvukový dokument
ud26	Miesto vydania
ud42	Jazyk dokumentu (41a)
ud44	Krajina MARC (44a)
ud45	Krajina ISO (44c)
date	Rok vydania
o	Operátor (039)
ed	Dátum zápisu (8,0/5)
ci	Kód inštitúcie = sigla inštitúcie (napr. BA003) z poľa 040 = Zdroj katalogizácie podpole a – originálna katalogizačná agentúra
coden	CODEN

F. Vyhľadávanie podľa stavu bibliografického záznamu

V systéme VIRTUA možno vyhľadávať záznamy aj bibliografické a holdingové (príp. autoritné) záznamy, ktoré neboli korektné spracované a boli uložené do súboru chybných záznamov (error). Pri vyhľadávaní takýchto záznamov využijeme horné ponukové menu – „Vyhľadávanie – Hľadať podľa stavu“. Zobrazí sa okno, kde definujeme kritériá, podľa ktorých majú byť záznamy vyhľadané. Napríklad v stave – error: systém vyhľadá chybné bibliografické záznamy a súčasne oznámi aká je v nich chyba. Vyhľadávanie môžeme obmedziť aj špecifikovaním dátumu katalogizácie záznamov, menom katalogizátora, bibliografickou úrovňou, typom záznamu, importovaním z konkrétneho súboru, atď. Po špecifikovaní vyhľadávacích kritérií klikneme na „Hľadať“.

Hľadať podľa stavu: - SKP

Nájdene záznamy typu: Bib

ID systému:

V stave: Error

Skatalogizoval (kto):

Bib. úroveň:

Typ záznamu:

Imported from file:

Validation Rule Numl

Skatalogiz dňa (resp. pr) 15. 12. 2006

Skatalogiz dňa (resp. pr) 15. 12. 2006

Hľadať Zrušiť

Záznamy podľa stavu - SKP

Počet nájdeneých záznamov daného stavu: 1

ID záznamu	Dátum	Používateľ	Stav
1	000019...	21. 9. 2...	osk Error

LDR 01263nas a2200385 a 450
001 vtls000019707
003 SKP
005 20110921152300.0
008 970124d19381978xxubr p | a0eng c
022 \$a 1334-5281
030 \$a LLOYA2
039 9 \$a 201109211523 \$b osk \$c 201109211521
\$d osk \$e 201008310914 \$d osk \$f
200812020939 \$d mata \$y 200605241342 \$z
VLOAD
040 \$a BA001 \$b slo \$c AACR2
041 0 \$a eng
044 \$a xxu \$c US
080 \$a 57 \$2 2009
080 \$a 615.1 \$2 2009
210 0 \$a Lloydia
222 0 \$a Lloydia
245 0 0 \$a Lloydia / \$c American Society of
Pharmacognosy
\$a Lloydia

Error: Duplicate ISSN 022 \$a 1334-5281

Upraviť Delete Zatvoriť

Zobrazí sa okno so zoznamom vyhľadaných záznamov. Na pravej strane okna sa zobrazí ukážka záznamu s uvedením chyby (napr. duplicitné ISSN). Z neho môžeme následne vybrať konkrétny záznam, ktorý chceme upravovať – nastavením kurzora naň a klikom na Upraviť (Edit).

3.1 „Filtrovanie“ pri vyhľadávaní záznamov

Funkcia filtrovanie (selekcia) dovoľuje spresniť naše vyhľadávanie v báze a obmedziť ho na taký okruh záznamov, aký potrebujeme.

Určitý stupeň filtrovania, bez použitia špeciálnych filtrov, možno dosiahnuť už kombináciou vyhľadávacích kritérií.

3.1.1 Filter lokácií

Ak chceme hľadať periodiká v jednej alebo viacerých vybraných inštitúciách použijeme filter obsahujúci inštitúcie - lokácie. Filter lokácií obsahuje všetky inštitúcie zapísané v báze adresára knižníc, ktorý vytvára Univerzitná knižnica v Bratislave.

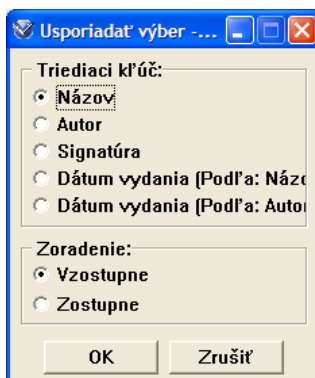
Filter je radený podľa sigiel inštitúcií (abecedno-číselný päťmiestny znak) , resp. podľa čísla prideleného inštitúcií pre súborný katalóg periodík v systéme VIRTUA. (Výber čísel inštitúcií uvádzame v prílohe tejto príručky). Číslo inštitúcie alebo siglu možno zistiť v Adresári knižníc na webovej stránke Univerzitetnej knižnice v Bratislave.

Po výbere lokácie a zadaní príkazu hľadať napr. podľa vybraného názvu periodika sa systém pýta, či chceme filter použiť. Po jeho potvrdení vo vyhľadanom zázname zobrazí holdingový záznam iba tých inštitúcií, ktoré sme vo filtre lokácií predvolili (1 alebo viac). Ak chceme zmeniť zvolené lokácie treba ich zrušiť opakovaným kliknutím na príslušnú knižnicu, resp. klikom na tlačidlo „Vynulovať“ a vybrať kliknutím iné. Používanie filtra lokácií možno celkom vypnúť kliknutím na tlačidlo „Zrušiť filter“.

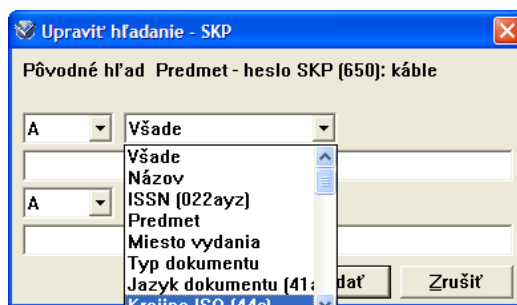

3.2 Úprava a uloženie rešerše

Ak výsledkom rešeršovania v báze je súbor viacerých záznamov a máme záujem uchovať ho, resp. sprístupniť v inej podobe ako iba v kliente systému VIRTUA, môžeme našu rešerš :záznamy v rešerši zotriediť (klik na „Zotriediť“ podľa názvu, dátumu vydania a to vzostupne alebo zostupne

- rešerš možno spresniť (zúžiť) pridaním ďalšieho vyhľadávacieho kritéria (klik na „Upraviť“)

- vyhľadané záznamy môžeme dať vytlačiť – klikom na „Súbor“ a následne na „Tlačiť“, kde si vyberieme druh tlače – skrátený záznam, tzv. úplný (t.j. základný záznam nastavený v centrálnej redakcii SKP) alebo tlač vo formáte MARC 21.

- uložiť do svojho počítača napr. do Wordu - – klikom na „Súbor“ a následne na „Uložiť“, kedy nám systém ponúkne vnútorné prostredie nášho počítača na uloženie súboru.

B. BIBLIOGRAFICKÉ ZÁZNAMY

4. Editácia (otvorenie na úpravu) vyhľadaného záznamu

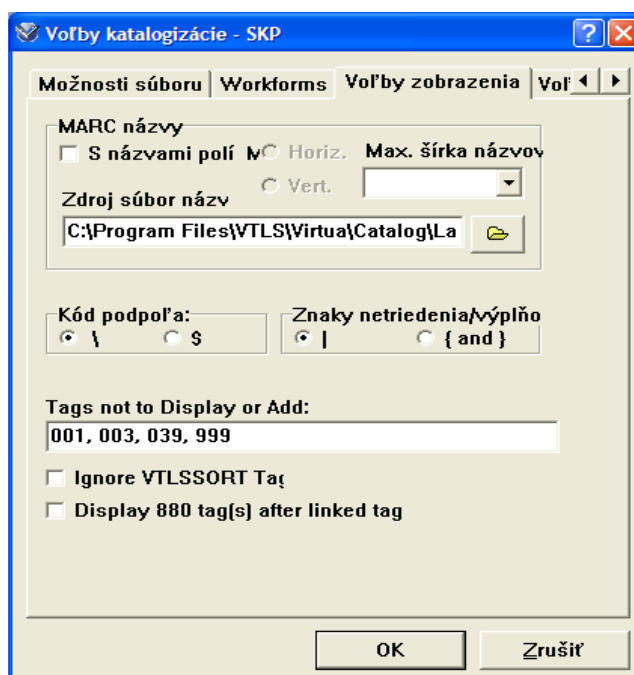
Ak chceme vyhľadaný záznam upraviť, klikneme na možnosť „Upraviť“ – zobrazí sa okno MARC Editor, kde môžeme vykonávať opravy, pridávať, prípadne mazať polia alebo podpolia.

Ak nám nastavené zobrazovanie polí v MARC editore nevyhovuje, chceme ho upraviť (napríklad aby systém zobrazoval okrem čísiel polí aj ich názvy), môžeme to nastaviť cez horné ponukové menu v možnosti „Voľby – Voľby pre katalogizáciu“.

Nastavením na záložku „Voľby zobrazenia“ a zvolením ponuky „MARC Názvy – S názvami polí“ zadávame zobrazenie názvov jednotlivých polí v zázname.

Taktiež si môžeme vybrať:

- či chceme mať tento popis umiestnený horizontálne alebo vertikálne,
- aké kódy podpolí si zvolíme, v systéme Virtua obvykle používame obrátenú lomku \ (Alt + 92)
- zvoliť aké polia nebudeme zobrazovať „Nezobraz tagy“ (napr. aby sme napr. zabránili mimovoľnému zásahu do nich)

Zobrazenie bez názvov polí

Editor MARC - SKP

001	vtls000033232
003	SKP
005	20110607083200.0
008	970520c19909999xo wr p 0 b0slo c
022	1210-2040
039	9
040	1210-2040
041	0
044	1210-2040
080	1210-2040
210	1210-2040
222	1210-2040
245	1210-2040
246	1210-2040
260	1210-2040
310	1210-2040
321	1210-2040
362	1210-2040
500	1210-2040
530	1210-2040
530	1210-2040
650	1210-2040
650	1210-2040
650	1210-2040
650	1210-2040
770	1210-2040
776	1210-2040

[a] Textový dokument [s] Serial [Maska]

MARC 21 Bib: Seriál OPAC | Odliškovka

Zobrazenie s názvami polí

Editor MARC - SKP-02

001 Bib-id	vtls000001671
005 Dátum/čas poslednej transakcie	20070103100000.0
008 Údaje s pevnou dĺžkou	950930c19939999xr mr p b0cze c
022 ISSN	1210-4132
035 Číslo SKP v ALEPHe / ZDB	SKP000001670
040 Pôvodná katalogizačná agentúra	BA001
040 Jazyk katalogizácie	slo
040 Prepisujúca agentúra	MT001
40 Konvencie katalogizačného popisu	AACR2
041 - Kód jazyka	0 cze
044 a - MARC Kód krajiny vydavateľa	xr
044 c - ISO kód krajiny vydavateľa	CZ
080 Číslo MDT	61
080 Vydanie MDT	2002
210 Skrátený kľúčový názov	0 JAMA
210 Skratka kľ. názvu - kvalifikátor	[Čes. slov. vyd.]
222 Kľúčový názov	0 JAMA
22 Kľúčový názov - kvalifikátor	[České a slovenské vyd.]
245 Názov 245	0 JAMA :
245 Podnázov	České a slovenské vydání
Tag 246, Podpole a	3 3 Journal of the American Medical Association
260 Miesto publikovania	Praha
260 Meno vydavateľa	Nakladatelství a vydavatelství Praha Publishing
260 Dátum publikovania	1993-
300 Fyzický rozsah	zv.
300 Fyzické rozmery	28 cm
310 Súčasná periodičita	0 Mesačník

[a] Jazykový materiál [s] Seriál [Maska]

MARC 21 Bib: Seriál OPAC | | Odliškovka

4.1 Zatvorenie záznamu

Záznam možno zatvoriť tromi spôsobmi:

- 1) kliknutím na „Súbor“ a následne na „Zatvoriť záznam“,
- 2) kliknutím pravým tlačidlom myši a výberom funkcie „Zatvoriť záznam“,
- 3) kliknutím na červený krížik v pravom hornom rohu okna editora. **POZOR - tento spôsob používame len vtedy, ak máme otvorený len jeden záznam!** (v opačnom prípade by sa nám zatvorili všetky záznamy naraz a mohli by sme stratiť vykonané opravy).

5. Kontrola správnosti a uloženie záznamu do bázy

Vofby katalogizácie - SKP

Label Printing [Iné možnosti]

Volby kontroly

- Kontrolovať pri ukladaní do súboru
- Kontrolovať pri ukladaní do datab
- Použiť špec. súbor bib. pravidiel

Upozorniť pri vymazávaní Maskovať nové záznam

Edit 006, 007, 008 in Edit Use Multiple Editors

Overwrite Variable Field: Use Patron Editor

Print request slip for ne-trapped items

Bibliografický formát MARC: Analytic Record Control Number: 001 035

Holdings Spine Label Subfield/Email Reply To Address:

Predvolený symbol knižnice:

OK Zrušiť

Systém Virtua používa na kontrolu správnosti údajov v záznamoch tzv. **validačné súbory**

Na kontrolu bibliografického záznamu periodík slúžia súbory: vltsbib.val ; vltsbise.val.

Na kontrolu holdingových záznamov – vltshold.val.

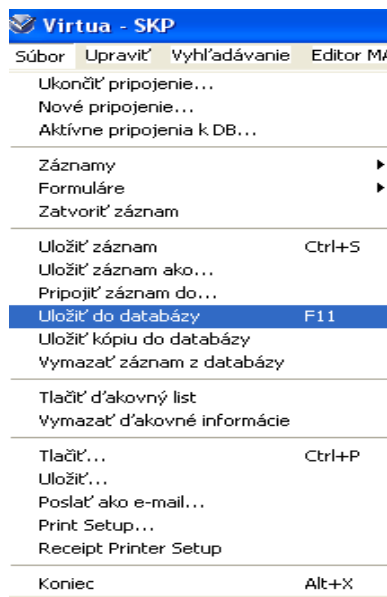
Postup:

Na hornej lište zvolíme **Volby** v nich „**Volby pre katalogizáciu**“ a tam „Iné možnosti“, kde zaškrtneme :
Kontrolovať pri ukladaní do súboru
Kontrolovať pri ukladaní do databázy

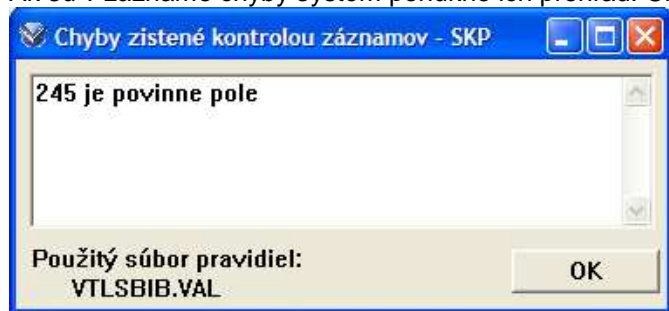
Pred uložením odporúčame zistiť korektnosť záznamu kliknutím na ikonku Kontrola záznamu a prípadné chyby opraviť.

Po vykonaní potrebných zmien záznam uložíme do databázy - cez ikonku alebo prostredníctvom horného ponukového menu cez možnosť „Súbor – Uložiť do databázy“, prípadne klávesovou skratkou F11.

Ak sú v zázname chyby systém ponúkne ich prehľad. Chyby opravíme a záznam uložíme.

6. Vytvorenie nového bibliografického záznamu

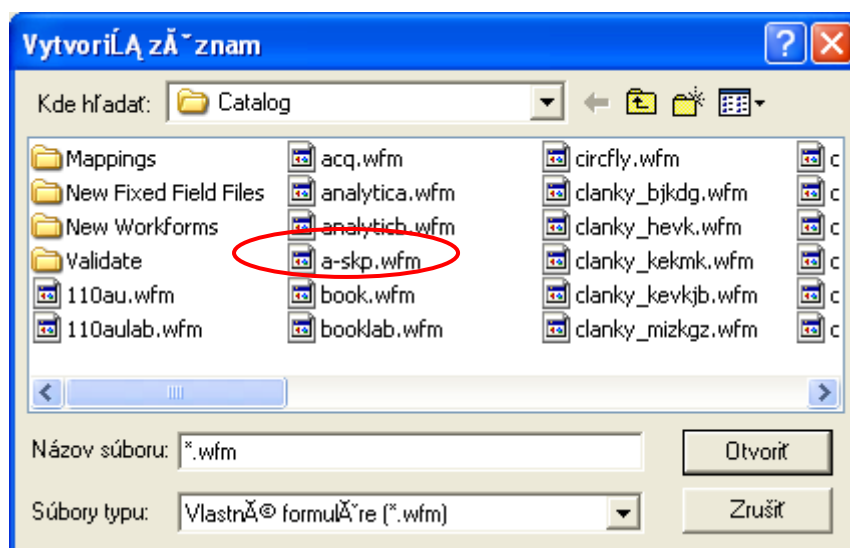
Skôr ako začneme vytvárať nový bibliografický záznam časopisu, musíme zistiť, či záznam pre hľadaný časopis už v báze SKP neexistuje. Hľadať je potrebné podľa názvu, ISSN, v prípade potreby aj podľa jednotlivých slov. Až keď sa presvedčíme, že záznam ešte neexistuje, vytvoríme nový. Vytváranie nových bibliografických záznamov pri rôznych zmenách sa riadi katalogizačnými pravidlami AACR2, medzinárodným odporúčaním ISBD (CR) pre túto oblasť.

Dávame pozor, aby sme nevytvorili duplicitný záznam iba preto, že časopis používa viacero foriem názvu (variantné názvy). Ak v báze SKP nájdeme duplicitný záznam oznámime túto skutočnosť správcovi katalógu - Odboru súborných katalógov v Univerzitej knižnici v Bratislave – e-mail: skp@ulib.sk, ktorý vykonáva potrebnú úpravu.

Nový záznam vytvoríme pomocou editora MARC, ktorý spustíme:

- buď prostredníctvom textového menu,
- alebo kliknutím na ikonku ,
- resp. v menu „Súbor“ – „Záznamy“, vyberieme „Vytvoriť záznam“.

Systém ponúka na výber rôzne formuláre (šablóny). Pri vytváraní nového bibliografického záznamu v báze súborného katalógu periodík si zvolíme formulár **a-skp.wfm**.

Kliknutím na a-skp.wfm sa edituje formulár na zápis seriálu / periodika (obrázok na nasledujúcej strane). Kurzor nastavíme do poľa, do ktorého chceme zapisovať údaje. Ak nepoznáme štruktúru niektorého poľa použijeme pomoc (nápovedu), ktorú zobrazíme stlačením funkčného klávesu **F1**. V súčasnej verzii systému Virtua je nápoveda v anglickom jazyku.

Po editovaní (otvorení) šablóny môžeme začať vytvárať nový záznam priamo vpisovaním do šablóny.

Údaje zapisujeme v zhode s AACR2. Vychádzame pritom z požiadaviek na minimálny záznam periodika v súbornom katalógu periodík (v prílohe príručky). Polia stanovené minimálnym záznamom ako povinné musia byť zapísané. Minimálny záznam tiež stanovuje opakovateľnosť polí a podpolí.

Interpunkčné znamienka oddeľujúce jednotlivé podpolia požadované bibliografickým formátom MARC 21 **zapisujeme povinne iba v poli 245.**

Okrem vypĺňania preddefinovaných polí môžeme v okne MARC Editora polia aj pridávať, rušiť (mazať), editovať.

Pracovný formulár je zatiaľ pomenovaný „Bez názvu1“, ak bude uložený, dostane meno OPAC1.

Na spodnej lište formulára zvolíme druh (typ) dokumentu „**(a) Textový dokument**“ (vpravo) a súčasne bibliografickú úroveň „**(s) Seriál**“.

Inú úroveň ani iný typ dokumentu v súbornom katalógu periodík nenastavujeme, pretože v katalógu sú záznamy seriálov (periodík) a ide vždy o textové dokumenty bez ohľadu na to v akej fyzickej forme existujú – v tlačenej alebo elektronickej, resp. v Braillovom písme alebo ako zvukový dokument.

Editor MARC - SKP

008			000000	p 0 b0 c
022			a	
040			a BA001 b slo e AACR2	
041	0		a	
044			a c	
080			a 2 2009	
210	0		a b	
222		0	a b	
245	0	0	a	
260			a	
300			a c	
310			a	
362	0		a z	
500			a	
550			a	
650		8	a 2 MDT	
650		9	a 2 SKP	
710	2		a	
780	0	0	t x	
785	0	0	t x	
856	4	1	u	
974			a šifra katalogizátora d 2012 (dátum v tvare RRRMMDD)	

(a) Textový dokument (s) Serial Maska

< > MARC 21 Bib: Seriál Formulár Modifikovan

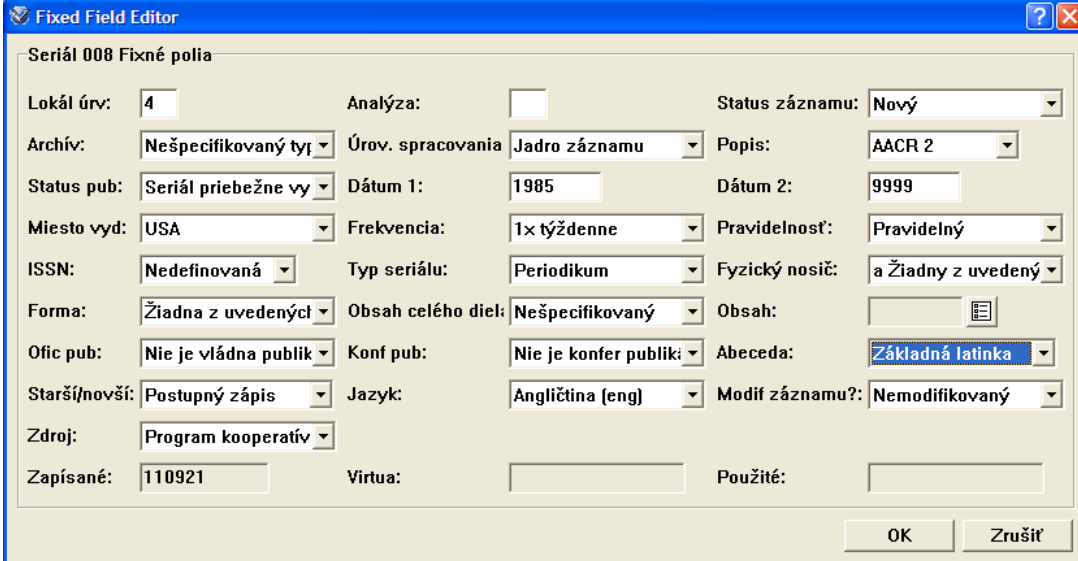
a-skp.wfm

Otvorený formulár záznamu na zápis periodika

6.1 Tvorba polí v bibliografickom zázname

Začíname vyplňaním údajov v poli 008 kliknutím na pole 008 resp. kliknutím na ikonku . Otvorí sa okno Editora fixného poľa, v ktorom definujeme základné informácie o seriáli.

Pole s údajmi pevnej dĺžky 008

The screenshot shows the 'Fixed Field Editor' window for field 008. The fields are as follows:

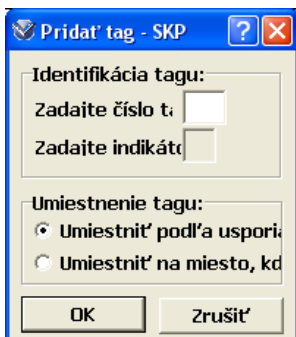
- Lokál úrv: 4
- Analýza:
- Status záznamu: Nový
- Archív: Nešpecifikovaný typ
- Úrov. spracovania: Jadro záznamu
- Popis: AACR 2
- Status pub: Seriál priebežne vy
- Dátum 1: 1985
- Dátum 2: 9999
- Miesto vyd: USA
- Frekvencia: 1x týždenne
- Pravidelnosť: Pravidelný
- ISSN: Nedefinovaná
- Typ seriálu: Periodikum
- Fyzický nosič: a Žiadny z uvedených
- Forma: Žiadna z uvedených
- Obsah celého diel: Nešpecifikovaný
- Obsah:
- Ofic. pub: Nie je vládna publik
- Konf. pub: Nie je konfer publik
- Abeceda: Základná latinka
- Starší/novší: Postupný zápis
- Jazyk: Angličtina (eng)
- Modif záznamu?: Nemodifikovaný
- Zdroj: Program kooperatív
- Zapísané: 110921
- Virtua:
- Použitie:

Udaj	Spôsob vyplnenia
Lokálna úroveň	zapišeme číslo „4“
Analýza	Nevypĺňame, resp. zapišeme nulu - 0
Status záznamu:	„Nový“ pri novom zázname, v inom prípade vyberáme z roletového menu
Archív	Nešpecifikovaný typ
Úrov. spracovania	vyberieme z ponuky, výber závisí od množstva bibliografických údajov, ktoré máme k dispozícii : „Minimálna úroveň“ je nevyhnutná, odporúčané "Jadro záznamu", po ukončení periodika "Kompletná úroveň", ak je na to dostatočný počet údajov v bibliografickom zázname
Popis	AACR2
Status publikácie	vyberieme z možností: - Priebežne vychádza - Prestal vychádzať - Status neznámy
Dátum 1	zapišeme počiatočný rok vychádzania seriálu (napr. 1969), neznáme roky nahradíme znakom "u". Musia byť obsadené všetky štyri pozície
Dátum 2	uvedieme posledný rok vychádzania seriálu. Ak ešte stále vychádza, napíšeme 9999. Neznáme roky napr. začiatku či konca vychádzania nahradíme znakom "u". Musia byť obsadené všetky štyri pozície.
Miesto vydania	Íde o štát (krajinu) ako celok, ktorý vyberieme z roletového menu. Jednotlivé štáty v USA alebo časti Veľkej Británie nevyberáme, iba krajinu ako celok – USA a Veľkú Britániu.
Frekvencia (periodicita)	vyberieme z roletového menu
Pravidelnosť	vyberieme z roletového menu
ISSN	nedefinovaná
Typ seriálu	zapišeme „Periodikum“, resp. „Noviny“, príp. pri spracovaní monografickej edície „Monografická edícia“
Fyzický nosič	Pri zápise tlačených periodík zapišeme "Žiadna z uvedených". Pri periodikách na inom médiu vyberieme z menu
Forma	„Žiadna z uvedených“ v prípade tlačených periodík, inak vyberieme z menu
Obsah celého diela:	„Nešpecifikovaný“, resp. vyberieme napr. „Bibliografie“, „Štatistiky“ a pod.
Obsah	Môžeme nechať prázdne, alebo vybrať z ponuky
Ofic. pub.	vyberieme z roletového menu
Konf. pub.	vyberieme z roletového menu
Abeceda	obvykle „Rozšírená latinka“, v prípade angličtiny a latinčiny - Základná latinka, pri iných typoch písma vyberieme z ponuky
Starší /Novší	„Postupný zápis“
Jazyk	vyberieme z roletového menu
Modif. záznamu	„Nemodifikovaný“
Zdroj	Vždy zapišeme: „Program kooperatívnej katalogizácie“

6.1.1 Pridanie poľa

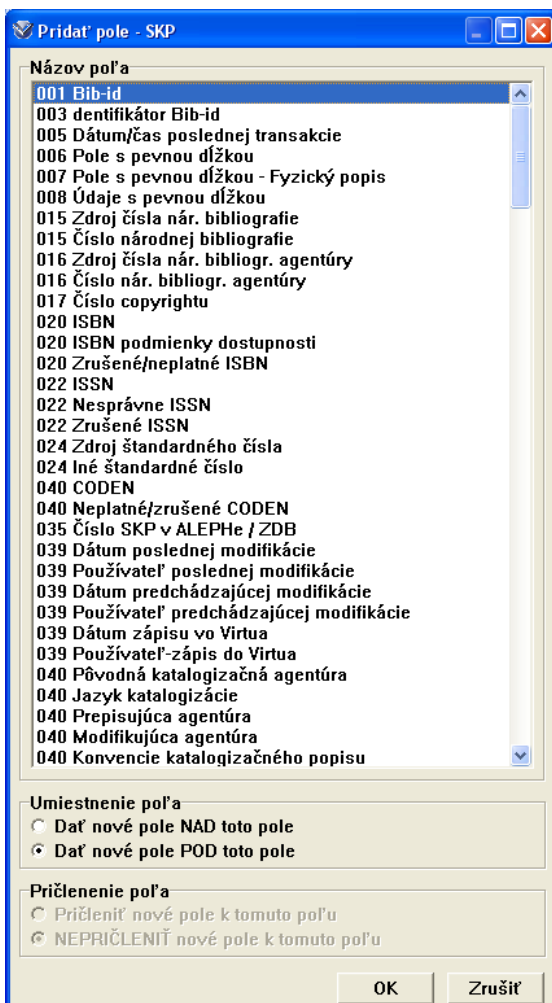
Polia môžeme pridávať :

- kliknutím na ikonku ,
- klávesovou skratkou Ctrl+Shift+A,
- alebo cez horné ponukové menu „Upraviť – Pridať pole“,
- prípadne cez pravé tlačidlo myši – vybrať možnosť „Pridať pole“.

Do vyvolaného formulára zapíšeme číslo poľa, ktoré chceme pridať, indikátory (ak ich pole má) a volíme si umiestnenie nového poľa – buď podľa usporiadania polí – t.j. systém pole zaradí sám, alebo zvolíme si druhú možnosť uložiť pole na miesto, kde sme nastavení.

Ak pri tvorbe bibliografického záznamu **používame formulár so zobrazením názvov polí** (pozri časť 4. Editácia vyhľadaneho záznamu), tak nám systém ponúkne prehľad všetkých polí. Z ponuky vyberieme požadované pole, ktoré chceme pridať, určíme miesto jeho uloženia a odklikneme „OK“.

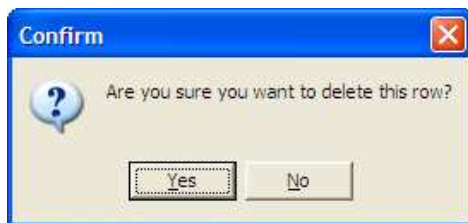

6.1.2 Vymazanie poľa

Pole možno vymazať nasledovnými spôsobmi:

1. Kurzorom sa nastavíme do okienka s číslom poľa, indikátora alebo samotného textu poľa, ktorý chceme odstrániť. V hornom ponukovom menu v možnosti „Upraviť“, vyberieme položku „Vymazať pole“.
2. Kurzorom sa nastavíme do okienka s číslom poľa, indikátora alebo samotného textu poľa, ktorý chceme odstrániť, stlačíme klávesovú skratku Shift+Ctrl+D a odklikneme „Yes“.
3. Kurzorom sa nastavíme do okienka s číslom poľa, indikátora alebo samotného textu poľa, ktorý chceme odstrániť, stlačíme pravé tlačidlo myši a vyberieme možnosť „Vymazať pole“.
4. Najjednoduchší spôsob je kliknutím na ikonku .

Po odkliknutí sa systém v každom prípade ešte raz spýta (v poslednej verzii z leta r. 2011 po anglicky), či chceme naozaj vymazať. Klikom na „Yes“ sa pole následne odstráni.

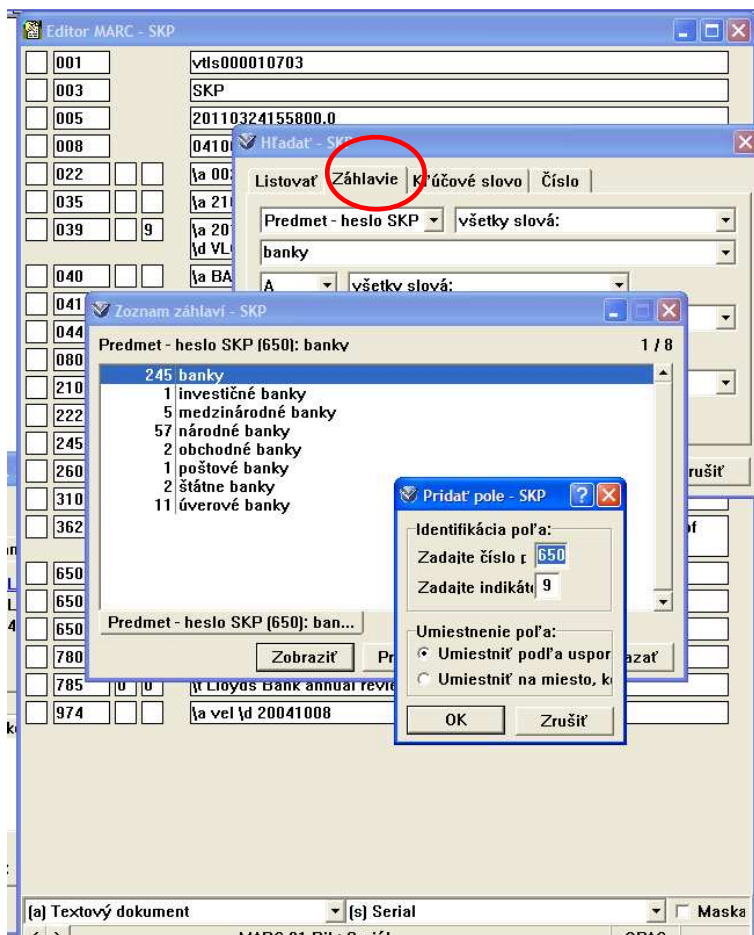
6.1.3 Preberanie (kopírovanie) vybraného selekčného údaju do záznamu

Možnosť prebrať selekčné údaje uľahčuje tvorbu predmetových hesiel, znakov MDT názvov časopisov, korporatívnych autorít a vydavateľov. Ak chceme tieto údaje prebrať musíme mať bibliografický záznam editovaný (otvorený na úpravu).

Postup :

A. Prvá možnosť

- vo „Vyhľadávaní“, zvolíme vyhľadávanie „**Kľúčové slovo**“, následne „**Záhlavie**“, vyberieme si vyhľadávanie napr. podľa predmetu, alebo vydavateľa a pod. a zapíšeme predpokladaný výraz,

A. prvá možnosť

B. Druhá možnosť

- postavíme sa do prázdneho poľa napr. 650 Predmetové heslo zapíšeme časť alebo celý termín, ktorý hodláme zapísať :

- pravým tlačidlom myši klikneme na vybrané heslo, z otvorenej ponuky vyberieme Authority browse, potom Subject, čím sa dostaneme do registra predmetových hesiel. V otvorenom menu ľavým tlačidlom myši klikneme na „Add authority“ (prebrať autoritu),
- systém ponúkne pole, do ktorého vybrané heslo treba uložiť, číslo poľa a znak podpoľa možno meniť,

Klikom na OK a údaj sa uloží do zvoleného poľa. V prípade predmetových hesiel pridáme podpole 2 s hodnotou : SKP.

Pri zápise predmetových hesiel, názvovo korporácií alebo vydavateľov **oba spôsoby slúžia zároveň na overenie zapisovaného termínu a zjednocovanie používaných termínov, výrazov, názvov**, aby sme nezapisovali nepoužitý termín, resp. zbytočné synonymá.

Variant 2
(Authority browse => Subject)

Editor MARC - SKP

001			vtis000010703
003			SKP
005			20110324155800.0
008			041008d19461987x
022			1a 0024-547X
035			1a 216037-7
039		9	1a 201103241558 1b 1d VLOAD 1c 2007021
040			1a BA001 1b slo 1c AA
041	0		1a eng
044			1a xxk 1c GB
080			1a 336.71 1z 2009
210	0		1a Lloyds Bank rev.
222	0	0	1a Lloyds Bank revie
245	0	0	1a Lloyds Bank revie
260			1a London 1b Lloyds
310			1a 4x ročne
362	0		1a New ser., v. 1, no. Congress/2004
650		8	1a 336.71 1z MDT
650		9	1a bankovníctvo 1z S
650		9	1a banky 1z SKP
650		9	1a ba
780	0	0	1t Lloyds Bank Limited n
785	0	0	1t Lloyds Bank annual re
974			1a vel 1d 20041008

Prezeranie - SKP

Predmet - heslo SKP (650): ba

Počet	Termíny
287	baníctvo
1	bankári
1	bankovky
116	bankovníctvo
245	banky
1	Banská Bystrica (okres)
1	Banská Bystrica (región)
2	Banská Bystrica (Slovensko : m)
1	banská geológia
1	Banská Štiavnica (Slovensko : c)

Pridat' pole - SKP

Identifikácia pol'a:

Zadaite číslo r 650

Zadaite indikátu 9

Umiestnenie pol'a:

Umiestniť podľa uspor

Umiestniť na miesto, k

OK Zrušiť

6.1. 4 Uloženie nového bibliografického záznamu do databázy

Postup je zhodný s ukladaním staršieho bibliografického záznamu, ktorý sme otvorili a aktualizovali (5. Uloženie záznamu do bázy)

Pri ukladaní nového bibliografického záznamu môžeme použiť niekoľko spôsobov:

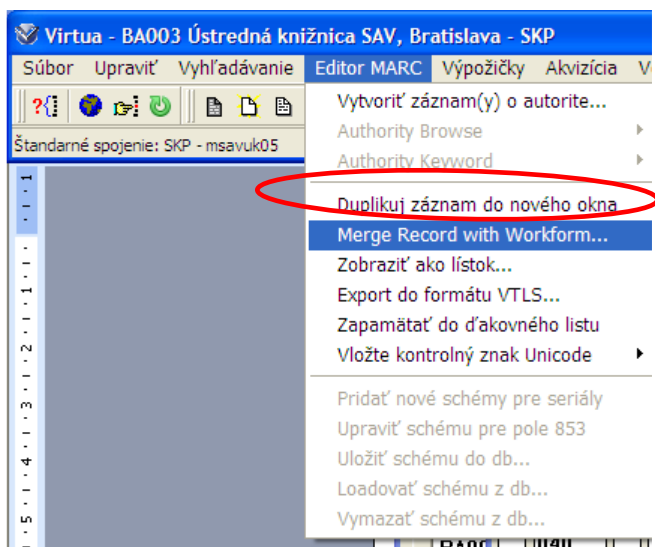
- klik na ikonku ,
- alebo prostredníctvom horného ponukového menu cez možnosť „Súbor – Uložiť do databázy“,
- prípadne klávesovou skratkou F11.

7. Ďalšie katalogizačné funkcie

7.1 Duplikovanie bibliografického záznamu v novom okne

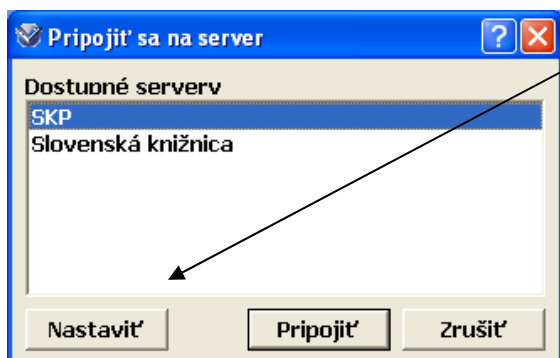
Funkciu duplikácie záznamu používame na urýchlenie práce vtedy, ak zapisujeme viacero tematických sérií jedného časopisu.

Záznam, ktorý chceme duplikovať do nového okna otvoríme v editore MARC záznamu, kde použijeme položku „Duplikuj záznam do nového okna“. Zduplikovaný záznam podľa potreby upravíme a uložíme.

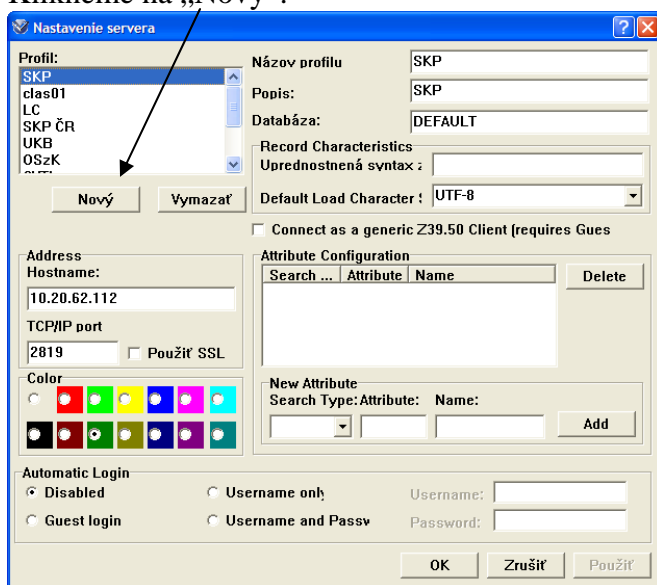

7.2 Pripojenie na iné katalogy

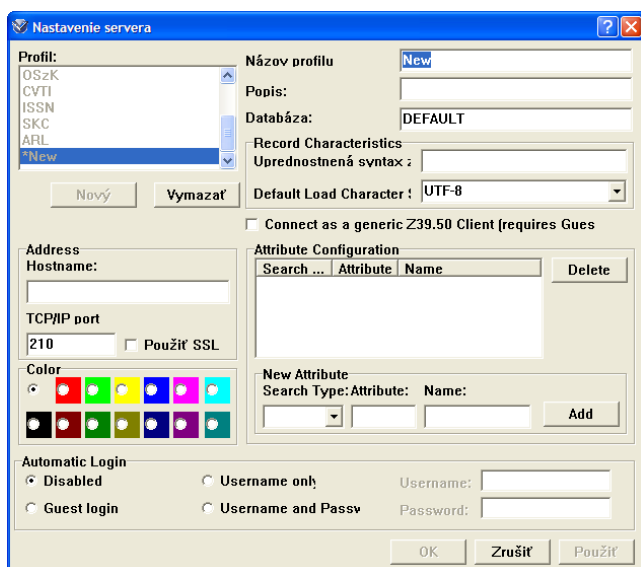
Klient systému Virtua umožňuje pripojiť sa na katalogy iných inštitúcií pomocou protokolu Z39.50. Pripájame sa na katalogy, ktoré používajú bibliografický formát MARC 21. Vo vstupnom „obrázku“ pri štarte klienta Virtua klikneme na „Nastaviť“.

Klikneme na „Nový“.

Po otvorení nového formulára zapíšeme hodnoty príslušné k jednotlivým katalogom. Ak po správnom zápise spojenie nefunguje treba kontaktovať administrátora počítačových systémov v inštitúcii aby uvoľnil spojenie.

1. Hodnoty pripojenia **na súborný katalóg periodík – SKP** - vstup aj bez hesla ale obmedzené možnosti prezerania, nemožnosť editácie záznamu

Nastavenie servera

Profil: SKP
*clas01
LC
SKP ČR
UKB
OSzK
CVTI
10000

Názov profilu: SKP
Popis: SKP
Databáza: DEFAULT

Record Characteristics
Uprednostnená syntax záznu:
Default Load Character Set: UTF-8

Connect as a generic Z39.50 Client (requires Guest login)

Address
Hostname: 10.20.62.112
TCP/IP port: 2819 Použiť SSL

Color

Automatic Login
 Disabled Username only Username:
 Guest login Username and Password Password:

Attribute Configuration

Search Type	Attribute	Name	Delete
-------------	-----------	------	--------

New Attribute
Search Type: Attribute: Name: Add

OK Zrušiť Použiť

2. Hodnoty pripojenia **na súborný katalóg Slovenská knižnica** – vstup možný bez hesla

Nastavenie servera

Profil: SKP
*clas01
LC
SKP ČR
UKB
OSzK
CVTI
10000

Názov profilu: clas01
Popis: Slovenská knižnica
Databáza: DEFAULT

Record Characteristics
Uprednostnená syntax záznu:
Default Load Character Set: UTF-8

Connect as a generic Z39.50 Client (requires Guest login)

Address
Hostname: 10.20.62.102
TCP/IP port: 1819 Použiť SSL

Color

Automatic Login
 Disabled Username only Username:
 Guest login Username and Password Password:

Attribute Configuration

Search ...	Attribute	Name	Delete
------------	-----------	------	--------

New Attribute
Search Type: Attribute: Name: Add

OK Zrušiť Použiť

3. Hodnoty pripojenia na **katalóg Univerzitetnej knižnice v Bratislave** – vstup aj bez hesla ale obmedzené možnosti prezerania, nemožnosť editácie záznamu

Nastavenie servera

Profil: SKP, clas01, *LC, SKP ČR, **UKB**, OSzK

Název profilu: UKB

Popis: UKB

Databáza: DEFAULT

Record Characteristics

Uprednostnená syntax:

Default Load Character: UTF-8

Connect as a generic Z39.50 Client (requires Gues

Address

Hostname: 10.20.62.122

TCP/IP port: 5819 Použiť SSL

Color

Automatic Login

Disabled Username only Username:

Guest login Username and Passv Password:

OK Zrušiť Použiť

4. Hodnoty pripojenia na **súborný katalóg Národnej knižnice ČR** – vstup možný bez hesla

Nastavenie servera

Profil: UKB, OSzK, CVTI, ISSN, ***SKC**, *ARL

Název profilu: SKC

Popis: Súborný katalóg ČR

Databáza: SKC-UTF

Record Characteristics

Uprednostnená syntax:

Default Load Character: UTF-8

Connect as a generic Z39.50 Client (requires Gues

Address

Hostname: 195.113.132.84

TCP/IP port: 9991 Použiť SSL

Color

Automatic Login

Disabled Username only Username:

Guest login Username and Passv Password:

OK Zrušiť Použiť

5. Hodnoty pripojenia na súborný katalóg periodík Národnej knižnice ČR – vstup možný bez hesla

The screenshot shows the 'Nastavenie servera' dialog box with the following settings:

- Profil:** SKP ČR (selected in the list)
- Názov profilu:** SKP ČR
- Popis:** Súborný katalóg periodík ČR
- Databáza:** SKCP-UTF
- Record Characteristics:** Uprednostnená syntax: (empty)
- Default Load Character:** UTF-8
- Connect as a generic Z39.50 Client (requires Guest):**
- Address:** Hostname: aleph.nkp.cz, TCP/IP port: 9991, Použiť SSL
- Color:** (Color selection icons)
- Automatic Login:** Disabled, Username only, Guest login, Username and Passv
- Attribute Configuration:** (Empty table with columns Search, Attribute, Name, Delete)
- New Attribute:** Search Type: (dropdown), Attribute: (input), Name: (input), Add button

Buttons at the bottom: OK, Zrušiť, Použiť

6. Hodnoty pripojenia na katalóg maďarskej národnej knižnice v Budapešti
Heslo: LIBRI
Login: vision98

The screenshot shows the 'Nastavenie servera' dialog box with the following settings:

- Profil:** OSzK (selected in the list)
- Názov profilu:** OSzK
- Popis:** OSzK Budapešť
- Databáza:** ANY
- Record Characteristics:** Uprednostnená syntax: 1.2.840.10003.5.10
- Default Load Character:** UTF-8
- Connect as a generic Z39.50 Client (requires Guest):**
- Address:** Hostname: 193.6.201.205, TCP/IP port: 1616, Použiť SSL
- Color:** (Color selection icons)
- Automatic Login:** Disabled, Username only, Guest login, Username and Passv
- Attribute Configuration:** (Empty table with columns Search, Attribute, Name, Delete)
- New Attribute:** Search Type: (dropdown), Attribute: (input), Name: (input), Add button

Buttons at the bottom: OK, Zrušiť, Použiť

7. Hodnoty pripojenia na **katalóg kongresovej knižnice USA** – vstup možný bez hesla

Nastavenie servera

Profil: SKP, clas01, *LC, SKP ČR, UKB, OSzK

Názov profilu: LC

Popis: Library of Congress

Databáza: VOYAGER

Record Characteristics

Uprednostnená syntax: []

Default Load Character: UTF-8

Connect as a generic Z39.50 Client (requires Gues

Address

Hostname: z3950.loc.gov

TCP/IP port: 7090 Použiť SSL

Color: [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

Attribute Configuration

Search ...	Attribute	Name	Delete
------------	-----------	------	--------

New Attribute

Search Type: Attribute: Name:

[] [] [] Add

Automatic Login

Disabled Username only Username: []

Guest login Username and Passv Password: []

OK Zrušiť Použiť

7.3 Preberanie bibliografických záznamov z iných katalógov

Systém VIRTUA dovoľuje preberať bibliografické záznamy uložené v iných bázach vo formáte MARC 21. Podmienkou je pripojenie na vybranú bázu a často aj existencia vstupného hesla. V súbornom katalógu periodík (báza class02) je možné preberať záznamy napr. zo spoločného katalógu knižníc KIS3G (báza class01, tzv. produkčná báza), z ďalších báz – napr. súborného katalógu ČR, Českej národnej bibliografie, katalógu Kongresovej knižnice USA (možno záznam preberať bez hesla) a následne záznam upraviť podľa požiadaviek SKP. Katalogizátori v báze class01 môžu zase preberať záznamy zo súborného katalógu periodík.

Postup:

- 1) vstup do vybranej bázy, napr. na základe pridelených hesiel ale aj ako hosť bez hesla,
- 2) výber záznamu, otvorenie záznamu v MARC Editore,
- 3) duplikovanie záznamu do nového okna v MARC Editore, resp. uloženie záznamu do vlastného počítača,
- 4) zatvorenie pôvodného záznamu vo vybranej báze,
- 5) ukončiť pripojenie k danej báze,
- 6) úprava záznamu pre potreby súborného katalógu periodík (SKP) a uloženie záznamu do bázy SKP.

C. HOLDINGOVÉ ZÁZNAMY

8. Charakteristika holdingových záznamov, formulár na zápis holdingov

Súčasťou súborného katalógu periodík sú aj informácie o tom, ktorá inštitúcia, knižnica hľadaný časopis vlastní = tzv. holdingové záznamy. Tieto záznamy obsahujú vlastnícke a lokačné informácie.

Holdingový záznam je vždy pripojený ku konkrétnemu bibliografickému záznamu časopisu a obsahuje tieto údaje:

- lokáciu, údaj o knižnici, inštitúcii, ktorá časopis vlastní,
- údaj o ročníkoch/ rokoch periodika, ktoré má knižnica vo svojom fonde,
- údaj o akvizícii, možnostiach kopírovania, požičiavaní konkrétneho periodika
- signatúru periodika v knižničnom fonde,
- poznámku vzťahujúcu sa ku kompletnosti ročníkov, príp. špecifikám uloženia periodika.

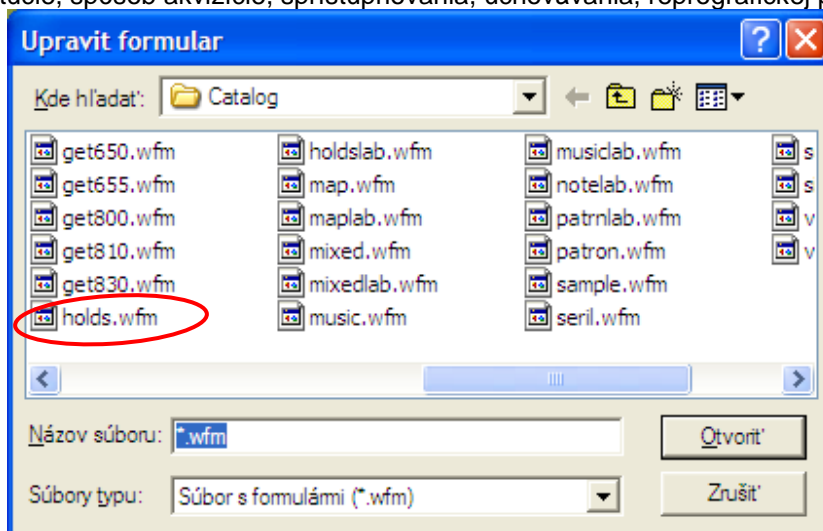
Okrem toho holdingový záznam obsahuje systémové údaje ako číslo holdingu, číslo bibliografického záznamu, ku ktorému holding patrí, dátumy úpravu holdingu a i.

Holdingový záznam obsahuje teda vlastnícke a lokačné informácie, ktoré dovoľujú identifikovať, kde, v ktorej knižnici, inštitúcii sa hľadaný periodický dokument /seriál nachádza. Súčasne informuje používateľa o tom, ktoré roky, ročníky knižnica má vo svojom fonde, či sú ročníky periodika úplné a akým spôsobom knižnica periodikum používateľom sprístupňuje, príp. obsahujú ďalšie informácie špecifické pre vlastnícku knižnicu.

Holdingový záznam sa vytvára podľa formátu MARC 21 Forma for Holdings data (resp. český preklad: *MARC 21 Formát pro exemplářové údaje. Praha 2005*), ktorý nadväzuje na MARC 21 Bibliografický formát.

V súbornom katalógu periodík sa vytvárajú tzv. **textové holdingy**. Štruktúra holdingového záznamu v súbornom katalógu periodík bola dohodnutá v spolupráci so SNK Martin pri konverzii zo systému ALEPH do systému Virtua a je v súlade s MARC 21 Holdingové údaje.

Na záznamu holdingu je určený **formulár holds.wfm**, ktorý možno nastaviť/upraviť podľa potrieb podobne ako formulár na zápis bibliografického záznamu. Nastavíme v ňom (v pravej dolnej lište) údaj, že ide o seriálové holdingy. Možno v ňom preddefinovať niektoré hodnoty (napr. holdingovú úroveň, siglu a číslo inštitúcie, spôsob akvizície, sprístupňovania, uchovávaní, reprografickej politiky a pod.)

Okrem kontrolných polí, ktoré sú v marcovskom formáte povinné, boli určené tieto polia:

- **pole 852** na zápis lokácie a signatúr
- **pole 866** na zápis rokov, ročníkov a poznámok o kompletnosti či iných inštitucionálnych špecifik. Toto pole je mechanický zápis pre tzv. textové holdingy v komprimovanej podobe. Údaje do tohto poľa sa zapisujú, nevytvárajú sa automaticky na základe zápisu exemplárov (jednotiek).

UPOZORNENIE: v súbornom katalógu periodík sa záznam o jednotke, exemplári nevytvára!

8.1 Polia holdingového záznamu v súbornom katalógu periodík

Pole	1. ind.	2. ind.	Podpole	Opakovateľnosť	Povinnosť	Údaj
001					vytvárané systémom	Systémové číslo holdingu
003					vytvárané systémom	Označenie bázy, ku ktorej holding patrí (SKP)
004					vytvárané systémom	Systémové číslo bibliografického záznamu, ku ktorému je holdingový záznam pripojený
005					vytvárané systémom	Dátum poslednej úpravy holdingu
008				neopakovateľné	povinné	Kódy akvizície, spôsobu požičiavania, kopírovania a pod.
039					vytvárané systémom	Záznamy dátumu a loginu operátora (toho, kto holding vytvoril, resp. upravil)
852				neopakovateľné	povinné	LOKÁCIA
852			a	neopakovateľné	povinné	Sigla knižnice – 5-miestny alfanumerický znak
852			b	neopakovateľné	povinné	Číslo pridelené inštitúcii pre bázu Súborný katalóg periodík. Číslo prideliť Univerzitná knižnica v Bratislave a zistiť ich možno aj v Adresári knižníc
852			i	opakovateľné	odporúčané	Signatúra pridelená periodiku vo fonde
866				neopakovateľné	povinné	Ročníky a roky periodika uchovávané v knižničnom fonde, poznámka
866	3	0	a	neopakovateľné	povinné	Ročníky a roky periodika uchovávané v knižničnom fonde
866			z	opakovateľné	nepovinné	Poznámka najmä o neúplnosti ročníkov, rokov periodika

Po vyplnení všetkých potrebných políček pole zatvoríme kliknutím na ikonku „OK“

Okrem týchto polí systém VIRTUA vytvára automaticky pole 039, kde zaznamenáva dátum vytvorenia alebo úpravy záznamu a prihlasovacie meno katalogizátora.

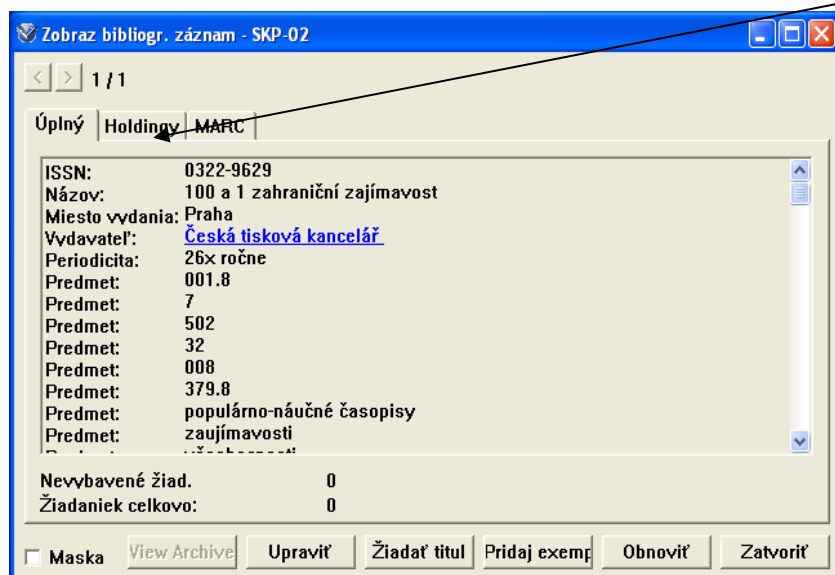
8.2 Editácia, úprava, pridávanie/ tvorba holdingového záznamu

Holdingové záznamy možno pridávať a vytvárať iba k bibliografickým záznamom, ktoré sú už uložené v báze.

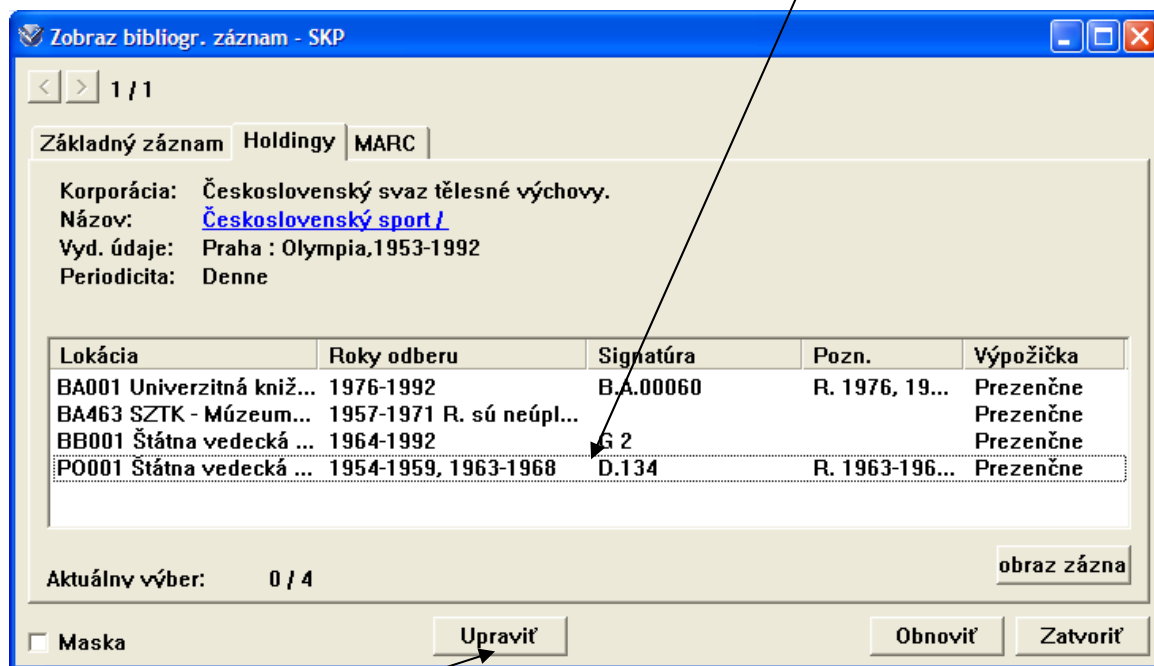
Pri vytváraní holdingového záznamu je nevyhnutné dôsledne **overiť, či holdingový záznam pre príslušnú inštitúciu pri konkrétnom periodiku už neexistuje.**

Ku každému bibliografickému záznamu jedného periodika môže byť pripojený **pre konkrétnu inštitúciu iba jeden holdingový záznam**, bez ohľadu na koľko ročníkov, koľko exemplárov daného periodika knižnica vo svojom fonde má (vrátane rôznych pobočiek, študovní, oddelení a pod.).

1/ Existujúci holdingový záznam, ktorý treba upraviť, otvoríme kliknutím na „Holdiny“

a následne klikom na riadok s holdingovými údajmi vybranej inštitúcie

a klikom na „Upraviť“ . Holdingový záznam sa edituje a možno ho upravovať.

☐	001			vtls000021072
☐	003			SKP
☐	004			vtls000005798
☐	005			20110922162200.0
☐	008			0702220u 0 4000lu 1000000
☐	039	☐	9	1a 201109221622 1b osk 1c 201008301144 1d ukb6 1y 200702221535 1z VLOAD
☐	852	☐		1a P0001 1b 580010000 1i D.134
☐	866	3	0	1a 1954-1959, 1963-1968 1z R. 1963-1968 sú nekompletné

(y) Seriálové holdingy Maska

< > MARC 21 Holdingy: Holdingy OPAC

OPAC1

Záznam, ktorý je už uložený, má v SKP v dolnej záložke uvedené „OPAC“.

	Tag 001			vtls000021072
	Tag 003			SKP
	ivisiaceho bibliografického záznamu			vtls000005798
	Tag 005			20110922162200.0
	008 Údaje s pevnou dĺžkou			0702220u 0 4000lu 1000000
	Tag 039, Podpole a	☐	9	201109221622
	Tag 039, Podpole b			osk
	Tag 039, Podpole c			201008301144
	Tag 039, Podpole d			ukb6
	Tag 039, Podpole y			200702221535
	Tag 039, Podpole z			VLOAD
	852 a Sigla inštitúcie	☐		P0001
	852 b Číslo inštitúcie			580010000
	852 i Signatúra			D.134
	866 a Ročníky/roky vo fonde	3	0	1954-1959, 1963-1968
	866 z Poznámka k holdingom			R. 1963-1968 sú nekompletné

(y) Seriálové holdingy Maska

< > MARC 21 Holdingy: Holdingy OPAC

OPAC1

Ten istý holdingový záznam v inom zobrazení – s názvami polí

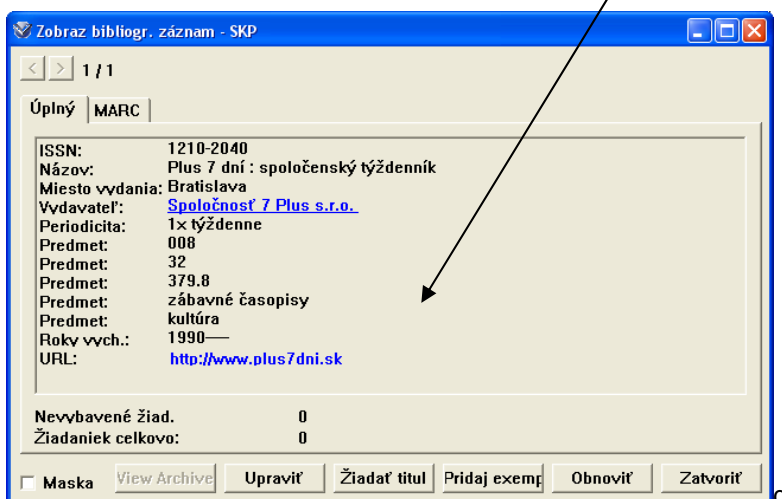
8.2.1 Vytvorenie nového holdingového záznamu

Nový holdingový záznam vytvárame iba vtedy ak pre danú inštitúciu záznam ešte neexistuje.

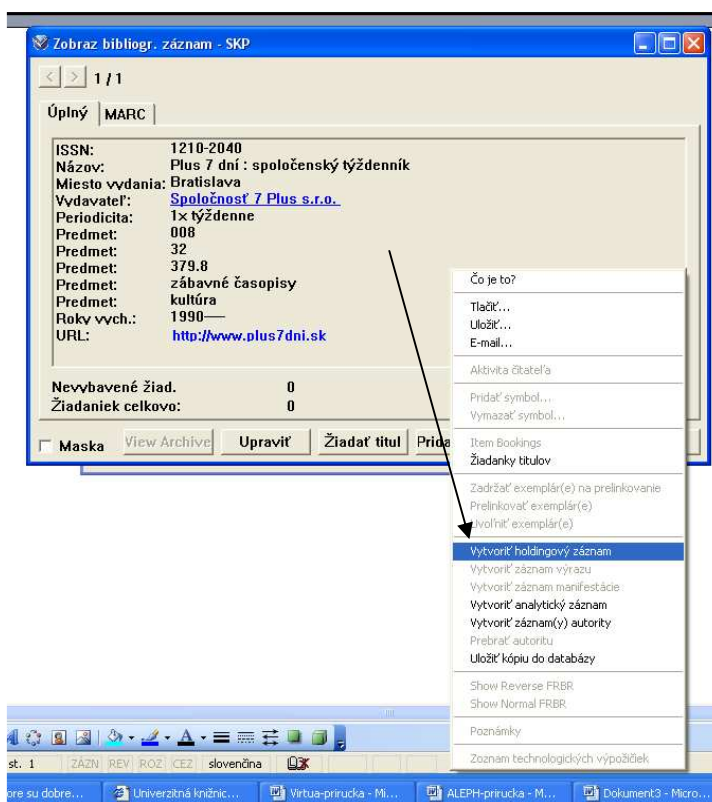
Ak chceme pridať k novovytvorenému bibliografickému záznamu holding, musí byť bibliografický záznam uložený do databázy.

Postup pri vytváraní nového holdingového záznamu k existujúcemu starému alebo novému bibliografickému záznamu periodika je zhodný.

Kurzorom sa nastavíme do šedého (šedohnedého) okna záznamu periodika (nie do editovaného, otvoreného na úpravu, záznamu!)

a pravým tlačidlom myši zvolíme možnosť „Vytvoriť holdingový záznam“.

Po jeho odkliknutí sa zobrazí opäť okno MARC editora:

☐ 004	vtls000033180
☐ 008	1109220u 0 1
☐ 852	a b i
☐ 866	3 0 a z

[y] Seriaľové holdingy Maska

< > MARC 21 Holdingy: Holdingy Nový záznam Modifikova

Bez názvu1

Novovytváraný holdingový záznam, ktorý nie je ešte uložený v SKP, má v dolnej záložke uvedené „Bez názvu“

Ten istý formulár pre zápis holdingov s názvami polí

úvisiaceho bibliografického záznamu	vtls000033180
008 Údaje s pevnou dĺžkou	1109220u 0 1
852 a Sigla inštitúcie	
852 b Číslo inštitúcie	
852 i Signatúra	
866 a Ročníky/roky vo fonde	3 0
866 z Poznámka k holdingom	

[y] Seriaľové holdingy Maska

< > MARC 21 Holdingy: Holdingy Nový záznam Modifikova

Bez názvu2

V ľavej spodnej časti formulára nastavíme:

„(y) **Seriálové holdingy**“ (v SKP nikdy nie jednočasťové exempláre holdingov alebo viacčasťové exempláre holdingov)

Jednotlivé polia holdingového záznamu vyplníme nasledovne:

001 až 004 do týchto polí nevpisujeme nič, systém ho generuje automaticky

Pole s údajmi pevnej dĺžky 008 v holdingovom zázname

Ukážka poľa 008 pri časopise získanom kúpou, ktorý už nevychádza a knižnica má k dispozícii všetky ročníky a čísla. Časopis sa trvale uchováva, požičiava sa prezenčne a možno z neho vyhotovovať kópie vybraných strán.

008 po kliknutí do riadku tohto poľa sa zobrazí okno editora fixného poľa

Lokál úrv:	4	Status záznamu:	Nový záznam	Úrov kódovania:	Hold. úroveň 3
Exemplár:	Bez informácie o ex	Status akvizície:	Nie je známy	Akvizičná metóda:	Kúpa
Zrušenie:		Všeob udržanie:	Nie je známa	Špec udržanie:	
Kompletnosť:	Komplet	Kópie:		Výpožičná politika:	Prezenčne
Repro politika:	Bude sa reprodukov	Jazyk:		Kompozit:	Súborná správa o e.
Dátum správy:					
Zapísané:	110922	Virtua:		Použité:	

Jednotlivé položky vyplníme nasledovne:

Lokálna úroveň	4 (znamená, že záznam bol vyplnený manuálne, nebol prevzatý či inak vytvorený)
Status záznamu	Nový záznam, v prípade úpravy staršieho holdingového záznamu: korigovaný/revidovaný
Úroveň kódovania	 Holdingová úroveň 3 (tretí riadok) (vždy) *
Exemplár	 Bez informácie o exemplári
Status akvizície	Ak je známy vyberieme z ponuky, inak : "Nie je známy"
Akvizičná metóda	Ak je známa a je pre všetky ročníky zapísané do jedného holdingového záznamu vhodná, tak vyberieme z ponuky, inak „Nie je známa“,
Zrušenie	ak vieme predpokladaný dátum zrušenia odberu vo forme RRMM, inak neuvádzame nič
Všeob. udržanie (ako sa bude dokument uchovávať)	výber z ponuky (trvalé, dočasné, neuchováva sa, nie je známe a pod.), resp. nechávame prázdne
Špeciálne uchovávanie (špecifická stratégia uchovávaní)	-ak nemáme také špeciálne podmienky a časopis uchováваме trvale, tak nechávame políčko prázdne (znaky # nezapíšujeme) - ak časopis uchováваме obmedzený čas tak zapíšeme zvislú čiaru za ňou napr. počet rokov (y), resp. počet mesiacov (m) alebo týždňov (w) napr. 5y znamená, že časopis sa v knižnici bude uchovávať 5 rokov
Kompletnosť	ak poznáme vyberieme z ponuky, inak neuvádzame nič - úplný – vtedy ak knižnica vlastní 95-100% všetkých vydaných
Kópie (počet exemplárov)	v SKP nevyplňame, nechávame prázdne
Výpožičná politika	vyberieme z ponuky (limitovaná = prezenčné požičiavanie; bude sa požičiavať = absenčné požičiavanie
Repro politika	ak poznáme vyberieme z ponuky, inak neuvádzame nič

Jazyk	necháme prázdne **
Kompozit (samostatné/združené kópie)	vždy uvádzame „Súborná správa o exemplároch“ to zn., že údaje v holdingu sú spoločné pre všetky príp. exempláre popisovaného periodika
Dátum správy	zapišeme aktuálny dátum, alebo necháme prázdne
Zapísané	v tvare RRMDD – vytvára systém sám
VIRTUA	údaj generuje systém
Použité	nezapisujeme, údaj o dátume a čase vytvorenie, resp. následnej aktualizácie holdingu generuje systém

* Úroveň kódovania je údajom z tzv. návestia záznamu

** kód jazyka v holdingovom zázname označuje jazyk použitý pri označovaní čísel, ročníkov, rokov na danom časopise. Zapisuje sa vtedy, keď sa v holdingovom zázname používajú polia 863-865 Číslovanie a chronológia, ktoré slúžia na generovanie časových údajov a radových čísiel pri zobrazení. **V SKP sa tieto polia nepoužívajú a preto kód jazyka nie je potrebné uvádzať.**

Po vyplnení všetkých potrebných položiek v editore okno zatvoríme kliknutím na OK.
V prípade potreby pridávame, resp. mažeme polia buď kliknutím pravým tlačidlom alebo pomocou ikoniek.

Pole 852 – Lokácia – neopakovateľné pole

Indikátory nie sú definované.

Podpolia

Podpole a – povinné, neopakovateľné - päťmiestna alfanumerická sigla knižnice (napr. KE301)-

Podpole b – povinné, neopakovateľné – číslo inštitúcie.

Obsahuje číslo knižnice/inštitúcie určené pre bázu Súborný katalóg periodík. Číslo pridáva Univerzitná knižnica v Bratislave a zistiť ich možno aj v Adresári knižníc.

Podpole i – signatúra, opakovateľné. Ak má časopis viac signatúr zapisujeme každú signatúru do opakovaného podpoľa \ i

Pole 866 – Údaje o ročníkoch/rokoch periodika vo fonde knižnice - neopakovateľné pole

Prvý indikátor – 3 – charakterizuje sumárny zápis holdingov.

Druhý indikátor – 0 - značí že ide o neštandardizovaný zápis údajov.

Podpolia

Podpole a – povinné, neopakovateľné.

Obsahuje údaje o ročníkoch a rokoch periodika, resp. iba rokoch (ročník bez uvedenia roku zapisujeme iba výnimočne, keď nie je možné rok určiť) uchovávaných v knižničnom fonde danej inštitúcie. Viac za sebou idúcich rokov zapisujeme rozpätím rokov.

Podpole z – nepovinné, opakovateľné. Obsahuje poznámku o neúplnosti ročníkov/rokov, príp. iné špecifiká (napr. osobitné uloženie) určenú používateľom.

Podpole x – nepovinné, opakovateľné. Obsahuje tzv. neverejnú poznámku

Pri zápise používame buď tzv. **zatvorený interval rokov** alebo **otvorený interval rokov**.

V zatvorenom intervale sa presne uvádza posledný rok nachádzajúci sa v knižničnom fonde.

Zatvorený interval je povinný pri ukončení odberu periodika, resp. pri periodikách, ktoré prestali vychádzať.

Ak knižnica odoberá časopis priebežne môžeme použiť aj tzv. **otvorený interval rokov**. Zapišeme iba prvý rok/ročník, rok odberu s pomlčkou. Pri použití tohto spôsobu je potrebné pamätať, že pri ukončení odberu, resp. skončení vychádzania periodika musíme zapísať posledný ročník/rok, ktorý je vo fonde.

Údaje zapisujeme v tvare:

Ročník bodka rok bez medzier napr. : 27.2005

Príklady zápisu polí 852 a 866

Otvorený interval

Knižnica odoberá časopis od roku 1985 nepretržite, s výnimkou rokov 1987-1989

852		\a BA473 \b 247010000 \i C.123
866	30	\a 32.1985-34.1986, 38.1990-

Knižnica odoberá časopis od r. 2005 doteraz s výnimkou roč. 36 (2006) a roč. 35 (2005) nie je úplný

852		\a KE001 \b 30001000 \i C.8851
866	30	\a 35.2005, 37.2007- \z R. 2005 je neúplný

Zatvorený interval

Knižnica odoberá časopis od r.1987 doteraz ale nemá všetky ročníky. Časopis sa nachádza na Fakulte mechatroniky

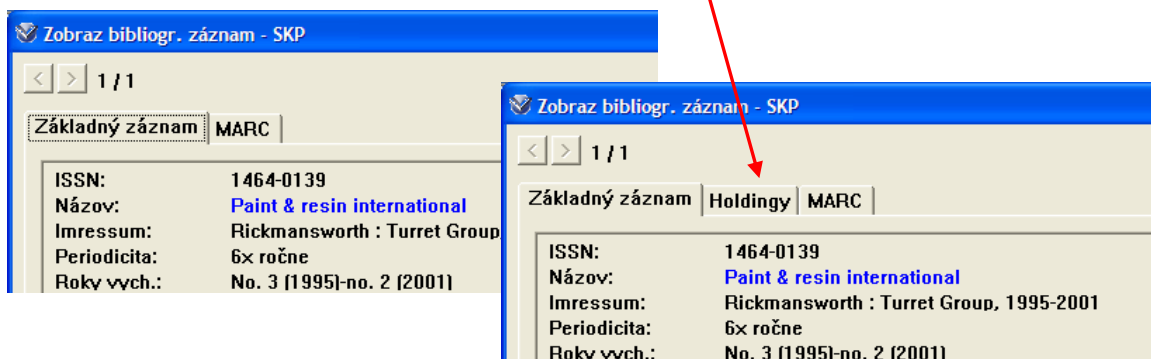
852		\a TN301 \b 833010000
866	30	\a 1987-1990, 1995-1999, 2001-2011 \z Fakulta mechatroniky

8.2.2 Uloženie holdingového záznamu do databázy

Pred uložením nového (alebo aktualizovaného holdingu) do databázy SKP systém dáva možnosť skontrolovať záznam pomocou známej ikonky na kontrolu záznamov. Zistené chyby opravíme Holdingový záznam uložíme :

- funkčným tlačidlom F11 alebo,
- ikonkou s červenou šípkou (ulož do databázy), alebo
- pomocou ponuky „Súbor – Uložiť do databázy“.

Po uložení holdingu sa vrátíme do tabuľky s náhľadom bibliografického záznamu (Základný záznam) a klikneme na tlačidlo Obnoviť. Ak pri bibliografickom zázname žiadny holding predtým pripojený nebol, tak okrem záložky MARC sa zobrazí aj záložka Holdingy. Ak tam holdingy už boli, tak nový holding sa k nim priradí (abecedne) podľa sigly.

8.2.3 Vymazanie holdingového záznamu

Bibliografický záznam časopisu, pri ktorom chceme zmazať holdingový záznam, nájdeme v databáze. Otvoríme okno s holdingovými záznamami:

Zobraz bibliogr. záznam - SKP

1 / 1

Základný záznam | **Holdings** | MARC

Korporácia: Česko.
Názov: [150 hoří : odborný časopis požární ochrany magazín požárníků /](#)
Vyd. údaje: Praha : Panorama, 1991-2003
Vyd. údaje: Praha : Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
Periodicita: 1x mesačne

Lokácia	Roky odberu	Signatúra	Pozn.	Výpožička
BA001 Univerzitná kniž...	1.1991-2.1992, 4.1994...	26.B.05757 BB.4...		Prezenčne
BA338 Akadémia polica...	1996			Prezenčne
BA440 Požiarnotech. e...	1996-2003			Prezenčne
BB001 Štátna vedecká ...	1997-1999	F 2168		Prezenčne
KE001 Štátna vedecká ...	1.1991-2.1992, 4.1994...	C.6174		Prezenčne
ZI301 Univerzitná kniž...	2003			Prezenčne

Aktuálny výber: 1 / 6 obraz zázna

Maska Upraviť Obnoviť Zatvoriť

Vybraný holdingový údaj otvoríme dvojitým kliknutím:

Zobrazit' záznam holdingov - SKP

Úplný | MARC

Názov: 150 hoří : odborný časopis požární ochrany magazín požárníků ...
URL: <http://www.aplikace.mvcr.cz/archiv>
URL: <http://www.mvcr/casopisy/150hoří>
Vyd. údaje: Praha : Panorama, 1991-2003
Vyd. údaje: Praha : Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského zá...
Periodicita: 1x mesačne
ISSN: 0862-8467
Lokácia: KE001 Štátna vedecká knižnica Košice
Signatúra: C.6174
Uchovávan... neznáme
1.1991-2.1992, 4.1994-1998

Masker Request Holdi Upraviť Obnoviť Zatvoriť

a po kliknutí na „Upraviť“ záznam editujeme

Editor MARC - SKP

001			vtls000000045
003			SKP
004			vtls000000002
005			20110906153000.0
008			0702220u 0 4000lu 1000000
039		9	1a 201109061530 1b osk 1c 200907070829 1d vil 1e 200809111249 1d ukb2 1c 200801041441 1d kis 1y 200702221512 1z VLOAD
852			1a KE001 1b 300010000 1i C.6174
866	3	0	1a 1.1991-2.1992, 4.1994-1998

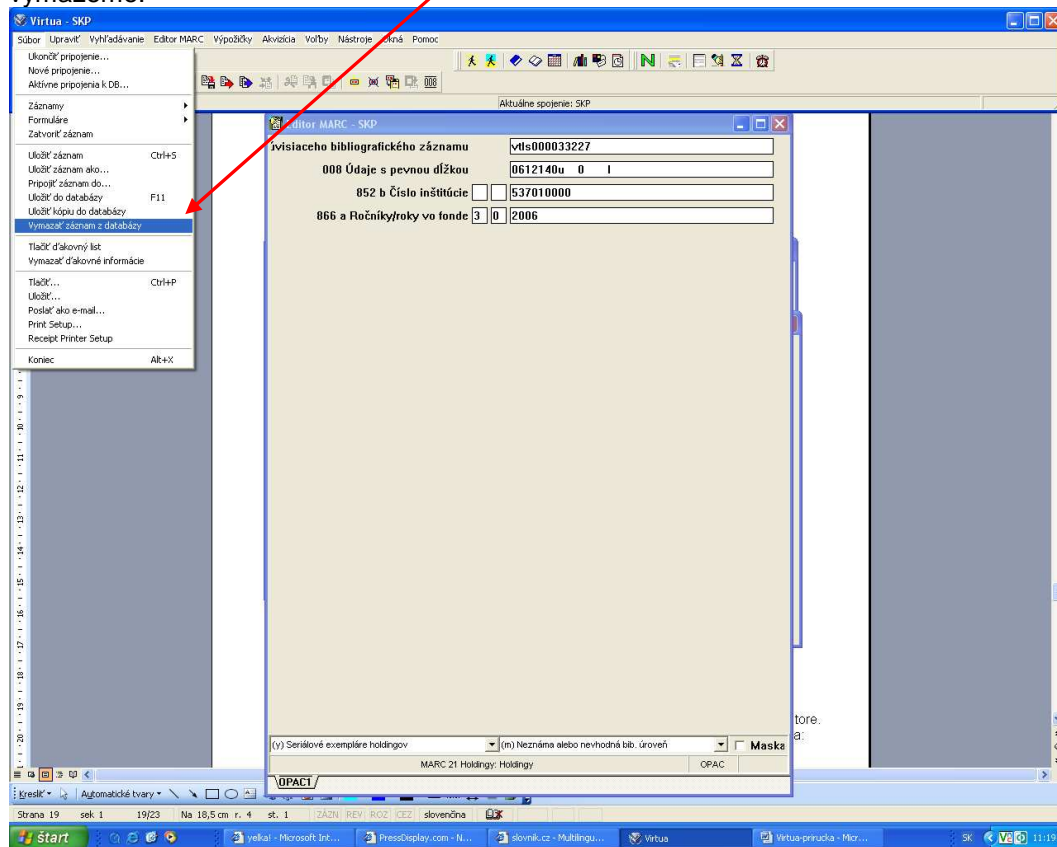
(y) Seriálové holdingy Maska

< > MARC 21 Holdings: Holdings OPAC

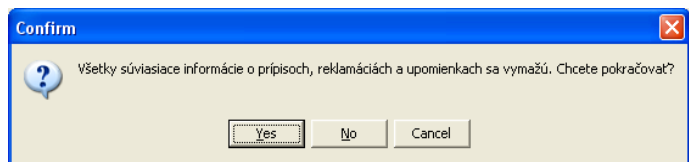
OPAC1

Presvedčíme sa, že skutočne ide o holdingový záznam, ktorý chceme zrušiť, pretože v systéme VIRTUA zmazaný holdingový záznam nemožno už v žiadnom prípade obnoviť a ani zmazaný holding zobrazit'.

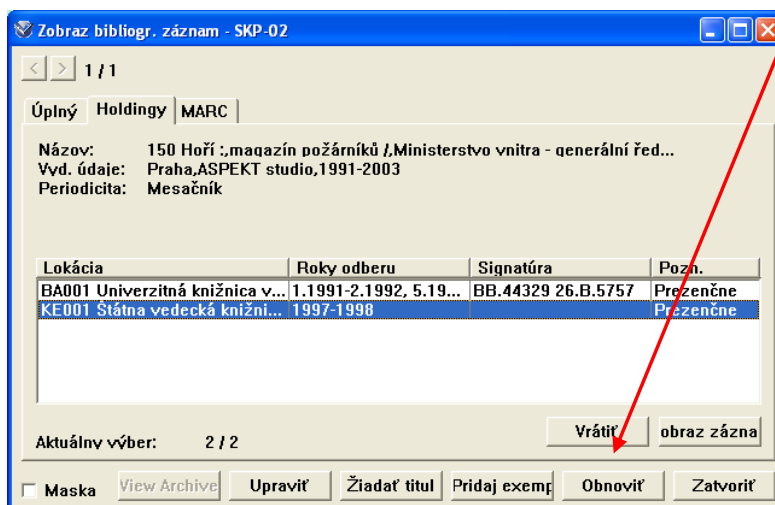
Následne záznam cez ponuku „Súbor – Vymazať záznam z databázy“ v ľavom roku hornej lišty vymažeme.

Odkliknutím okna „Vymazať záznam z databázy“, sa záznam definitívne vymaže z databázy:

Ak chceme vykonané zmeny premietnuť hneď na obrazovke je potrebné kliknúť na „Obnoviť“

D. KATALOGIZÁCIA PERIODIKA

Podrobnejšie informácie nájdete v príručke [Katalogizácia periodika v bibliografickom formáte MARC 21 v súbornom katalógu periodík](#)

Tvorba bibliografického / katalogizačného záznamu periodika v súbornom katalógu periodík sa riadi podľa medzinárodných štandardov:

- Anglo-americké katalogizačné pravidlá AACR2,
- medzinárodné odporúčanie pre bibliografický popis prameňov na pokračovanie ISBD(CR),.
- pre vecné spracovanie je povinné Medzinárodné desiatinné triedenie. [Výťah znakov MDT](#) používaných v súbornom katalógu je na webovej stránke Univerzitnej knižnice v Bratislave a v určitých intervaloch sa aktualizuje,
- všetky údaje používané v bibliografickom popise periodika sa zapisujú podľa MARC 21 Bibliografický formát,
- v zápise holdingového záznamu sa postupuje podľa medzinárodného štandardu [MARC 21 Formát pre holdingové údaje](#).

1. Zdroje popisu periodika / seriálu

Hlavným zdrojom bibliografického popisu periodík je titulná strana alebo jej náhrada.

Ak titulná strana neexistuje zdrojom údajov je (v tomto poradí):

- analytická titulná strana,
- obal,
- hlavička,
- novinová tiráž,
- redakčné strany,
- tiráž a
- ostatné strany.

Pri zisťovaní niektorých údajov potrebných pre popis možno použiť aj iné zdroje ako je popisovaný dokument (narp. údaje z hodnoverných databáz, národných katalógov, bibliografií a pod.)

Oblasť údajov	Základ popisu	Predpísaný – hlavný zdroj bibliografického popisu
Názov a údaje o zodpovednosti	Prvé alebo najstaršie číslo alebo časť	Titulná strana
Vydanie	Prvé alebo najstaršie číslo alebo časť	Titulná strana, preliminárie, tiráž
Číselné údaje	Prvé a posledné číslo alebo časť pre každý systém číslovania alebo sekvenciu	Celý dokument
Vydavateľské údaje		Celý dokument
- miesto a vydavateľ	Prvé alebo najstaršie číslo alebo časť	Celý dokument
- miesto tlače , tlačiareň	Prvé alebo najstaršie číslo alebo časť	Celý dokument
- dátumy	Prvé/alebo posledné číslo alebo časť	Celý dokument
Fyzický popis	Všetky čísla alebo časti	Celý dokument
Edícia	Všetky čísla alebo časti	Titulná strana edície, analytická strana, obal, hlavička, novinová tiráž, redakčné strany, ostatné časti dokumentu
Poznámky	Všetky čísla alebo časti a akýkoľvek ďalší zdroj	Akýkoľvek zdroj
Štandardné číslo a údaje o dostupnosti	Všetky čísla alebo časti a akýkoľvek ďalší zdroj	Akýkoľvek zdroj

2. Kedy vytvárať nový bibliografický záznam?

Pri katalogizácii periodík často narážame na množstvo zmien. Niektoré sú malé, bezvýznamné a do záznamu sa nepremietnu. Niektoré z nich možno zapísať do poznámok, iné majú charakter veľkých zmien a vyžadujú vytvorenie nového záznamu. Prístup k posudzovaniu zmien vedúcich k novému záznamu sa postupne vyvíja a mení.

V súčasnosti sa v AACR2 a ISBD (CR) zmeny členia na :

- tzv. **veľké zmeny**, pri vzniku ktorých nevyhnutne treba vyhotoviť nový záznam
- tzv. **malé zmeny**, pri ktorých netreba vytvárať nový záznam.

2.1 Veľké zmeny názvov periodík vyžadujúce nový záznam

Za veľké zmeny sa považujú:

- veľké zmeny hlavného názvu - ISBD(CR) 0.12.1.1 až 0.12.1.1.3, AACR2R 12.1B8, 21.2A1, 21.2C
- vážne zmeny vo vydavateľstve - korporácii (issuing body) - ISBD(CR) 0.12.1.3, ISBD(CR) 0.12.2.1
 - zmeny v názve korporácie - AACR2R 21.3B1
 - ak ku korporácii pribudne ďalšia alebo jedna korporácia je nahradená inou,
- zmeny v údajoch o vydaní - ISBD(CR) 0.12.2.2, AACR2R 12.7.B9.2
- zmeny fyzického formátu (nosiča) periodika - ISBD(CR) 0.12.2.3
- ak sa závislý názov stane samostatným názvom (napr. z názvu radu periodika sa stane samostatný časopis) - ISBD(CR) 0.12.2.4,
- výrazná zmena periodicity (kumulácia jednotlivých čísel periodika je vydávaná aj ako ročenka) - ISBD(CR) 0.12.2.5
- zlúčenie, či rozčlenenie periodika - ISBD(CR) 0.12.2.6, ISBD(CR) 0.12.2.7
- zmena prekladaného periodika na originálny titul - ISBD(CR) 0.12
- zmena ISSN (doplnené UKB).

2.2 Malé zmeny, pre ktoré netreba vytvárať nový záznam - AACR2R 21.2A2

Malé zmeny môžu byť :

- v hlavnom názve - AACR2R 12.1D3,
- v ďalších názvových údajoch - AACR2R 12.7B5.2, 12.7B6.2,
- v údajoch o zodpovednosti AACR2R 12.7B7.2,
- vo vydavateľských údajoch - AACR2R 12.7.B11.2,
- v číslovaní periodika .

K malým zmenám patria aj:

- zmena miesta vydania,
- zmena miesta tlačiarne,
- zmena tlačiarne,
- všetky zmeny v číslovaní .

3. Údaje predpísané pre popis periodík / seriálov v ISBD (CR)

Pole 1

- **Názov a údaje o zodpovednosti** - MARC 21 pole 245
 - hlavný názov – 245 a
 - všeobecné označenie typu dokumentu (napr. Braillovo písmo; Mikrodokument; Elektronický prameň) – 245 h
 - ďalšie názvové údaje – 245 b
 - názov korporácie – 245 c
 - označenie časti, série periodika – 245 n
 - názov časti, série periodika – 245 p
 - údaje o zodpovednosti - 245 c
 - súbežné názvy – 246 a, b, n,p

Pole 2

- **Údaje o vydaní** - MARC 21 pole 250

Pole 3

- **Špecifické údaje - číslovanie periodík** - 362

Pole 4

- **Vydavateľské údaje** - MARC 21 pole 260
 - miesto vydania – 260 a
 - vydavateľ - 260 b
 - dátum vydania – 260 c
 - miesto výroby – 260 e
 - meno výrobcu (tlačiaru) - 260 f

Pole 5

- **Fyzický popis** - MARC 21 pole 300
 - rozsah - 300 a
 - rozmery - 300 c
 - súčasná periodicita – 310 a
 - predošlá periodicita – 321 a

Pole 6

- **Edícia** - MARC 21 polia 490, 830
 - názov edície - 490 a, 830 a
 - ISSN edície - 490 x, 830 x

Pole 7

- **Poznámky** - MARC 21 polia 5XX

Pole 8

- **Štandardné číslo, kľúčový názov** – MARC 21 pole 022, 222
 - ISSN platné - 022 a
 - ISSN neplatné - 022 y
 - ISSN nesprávne – 022 z
 - kľúčový názov periodika – 222 a, b
 - skratka kľúčového názvu periodika – 210 a, b

4. Interpunkcia v bibliografickom formáte MARC 21

V bibliografickom formáte MARC 21 je predpísané používanie interpunkcie (bodky, čiarky, bodkočiarky, dvojbodky, lomky, znak rovnosti, zátvorky) pre každé pole s výnimkou polí kontrolných čísel (0XX) v súlade s ISBD (CR) a AACR2.

Knižnice zapojené do súborného katalógu periodík – SKP – zapisujú interpunkciu v poli 245 tak, ako to predpisuje MARC 21. V ostatných poliach zapisujú bodkočiarku, ktorou sa oddeľuje opakovanie údajov v jednom podpoli (napr. 245 b pri 2 a viac podnázvoch, 245 c Intelektuálna zodpovednosť pri 2 a viac korporácií intelektuálne zodpovedných za periodikum), v poliach 780 a 785 dodržiavajú interpunkciu stanovenú ISBD (CR).

5. Gramatické členy na začiatku názvu periodika

Gramatické členy (the, der, die, das, la, le, l', un, atď.) na začiatku názvu periodika zapisujeme iba v poli 222, 245 a 440, resp. v poliach, v ktorých 2. indikátor obsahuje počet znakov vylúčených z radenia v registrov názvov. V ostatných názvových poliach – najmä vo variantných názvoch a v predošliých a nasledujúcich tituloch. Ak by sme gramatický člen na začiatku názvu nechali, tak periodikum bude radené v registri názvov periodík podľa gramatického člena a nie podľa skutočného názvu..

6. Bibliografický formát MARC 21

Bibliografický formát MARC 21 obsahuje tieto bloky údajov:

Návestie	
0XX	Kontrolné informácie
1XX	Hlavné záhlavie
2XX	Názvy a údaje o vydaní, vydavateľské údaje a i.
3XX	Údaje o fyzickom popise
4XX	Údaje o edícii
5XX	Poznámky
6XX	Vecné selekčné údaje
7XX	Vedľajšie záhlavia, prepájacie, väzbové polia
8XX	Vedľajšie záhlavie pre edíciu, elektronickú adresu , atď.
9XX	Polia národného použitia

6.1 Povinnosť a opakovateľnosť polí v bibliografickom formáte MARC 21

V súbornom katalógu periodík povinne uvádzame polia:

008, 022 (ak časopis má pridelené ISSN), 040, 041, 044, 245, 260. Okrem toho systém pridáva vždy ďalšie polia: 001, 003, 005.

V nasledujúcom prehľade je pri každom poli a podpoli uvedená povinnosť resp. nepovinnosť a opakovateľnosť/neopakovateľnosť tak, ako je to platné pre slovenský súborný katalóg periodík.

6.2 Výber najčastejších polí MARC 21 pre popis periodík / seriálov

Povinnosť a opakovateľnosť polí v tomto prehľade je uvedená v zhode s logikou kombinujúcou požiadavky súborného katalógu periodík, systému VIRTUA a MARC 21 Bibliografický formát
Vysvetlivky :

PN – povinné, neopakovateľné pole **PO** - povinné, opakovateľné,
NN – nepovinné, neopakovateľné **NO** - nepovinné, opakovateľné pole

0XX Kontrolné polia – všeobecné informácie

001 Kontrolné číslo - PN
003 Identifikátor kontrolného čísla - PN
005 Dátum posledného spracovania – PN
008 Údaje pevnej dĺžky - PN

01X-09X Identifikačné čísla a kódy

022 Medzinárodné štandardné číslo seriálu ISSN – NN (povinné, ak sa vyskytuje na časopise)
030 CODEN - NO
040 Zdroj katalogizácie – PN
041 Kód jazyka – PN
044 Kód krajiny vydania - PN
080 Medzinárodné desiatinné triedenie – PO

1XX Hlavné záhlavie

110 Hlavné záhlavie – názov korporácie - NN

20X – 24X Názvové údaje

210 Skrátený názov - NO
220 Kľúčový názov - NN
245 Údaje o názve, vrátane údajov o zodpovednosti – PN
246 Variantné názvy – NO

25X – 26X Pole údajov o vydaní, nakladateľských údajov

250 Údaje o vydaní – NO
256 Vlastnosti počítačových súborov - NO
260 Vydavateľské údaje – PO

3XX Údaje fyzického popisu

300 Fyzický popis – NO
310 Súčasná periodicita – PN
321 Predchádzajúca periodicita – NO
362 Údaje o číslovaní – NN

4XX Údaje o edícii

490 Údaje o edícii – NO

5XX Poznámky

500 Všeobecná poznámka – NO

599 Národná poznámka - Všeobecná katalogizačná poznámka - NO

6XX Vecné selekčné údaje

650 Vedľajšie vecné záhlavie – znak MDT – PO

650 Vedľajšie vecné záhlavie - predmetové heslo – PO – pre centrálnu redakciu SKP v Univerzitnej knižnici

71X-75X Vedľajšie záhlavie

710 Vedľajšie záhlavie – názov korporácie - NO

76X-78X Prepojovacie, väzbové polia

780 Predchádzajúce tituly periodík - NO

785 Nasledujúce tituly periodík - NO

80X-840 Vedľajšie záhlavie pre edície

830 Údaje o edícii (unifikovaný názov edície)

856 Elektronické umiestnenie a prístup – NO

974 Šifra a dátum katalogizátora - PO

984 Šifra a dátum redaktora záznamu - NO

7. Minimálny záznam periodika / seriálu v súbornom katalógu periodík

Určuje povinný rozsah údajov, ktoré bibliografický záznam periodika v súbornom katalógu musí obsahovať.

Poznámky:

* povinný údaj, ak sa v dokumente vyskytuje alebo je dostupný v medzinárodnej báze ISSN, resp. je potrebný na odlíšenie od iného periodika

** povinný údaj iba pre pracovníkov centrálnej redakcie súborného katalógu periodík

E - polia povinné pre elektronické pramene - povinnosť podľa ISBD(ER)

- náhradné označenia prázdne pozície, znaku. Nezapisuje sa.

Povinnosť a opakovateľnosť polí je určená podľa potrieb súborného katalógu periodík

Pole	Indikátor		Podpole	Definícia	Povinnosť - nepovinnosť v SKP	Opakov. - O Neopak. - N
	1.	2.				
001				Systémové číslo (vytvára systém)	P	N
003				Identifikátor kontrolného čísla - vždy „SKP“ (vytvára systém)	P	N
005				Dátum a čas poslednej transakcie (vytvára systém)	P	N
007				Pole pevnej dĺžky pre fyzický popis	1)	N
008				Všeobecné údaje o spracovaní	P	N
			pozícia	06 typ dátumu/status publikovania		
			pozícia	07-10 prvý rok vydávania periodika		
			pozícia	11-14 posledný rok vydávania periodika		
			pozícia	15-17 kód krajiny publikovania, výroby alebo zhotovenia		
			pozícia	18 periodicitu		
				19 pravidelnosť		
			pozícia	21 typ pokračujúceho prameňa		
			pozícia	35-37 kód jazyka,		
			pozícia	39 zdroj katalogizácie		
022				ISSN	P*	N
	#			Úroveň neurčená		
		a		Platné ISSN	P*	N
040				Zdroj katalogizácie	P	O
		a		Originálna katalogizačná agentúra	P	O
		b		Jazyk katalogizácie	P	O
041				Kód jazyka	P	N
				1.ind. - indikátor prekladu		
	0			Dokument nie je prekladom/ neobsahuje preklad		
	1			Dokument je alebo obsahuje preklad		
		a		Kód jazyka textu	P	O
044				Kód krajiny	P	N
		a		MARC kód krajiny	P	O
		c		ISO kód krajiny	P	O
080				MDT	P	O
		a		Hlavný znak MDT	P	N
		2		Označenie vydania MDT - vždy „2004“	P	N
210				Skrátený názov	P**	N
	1			Vytvára sa prístup		
	0			Nevytvára sa prístup		
		#		Skrátený kľúčový názov		
		a		Skrátený kľúčový názov	P**	N
		b		Dodatok skráteného kľúčového názvu	P**	N
222	#			Kľúčový názov	P**	N
		0-9		Počet netriediacich znakov		N
		a		Kľúčový názov	P**	N
		b		Dodatok kľúčového názvu	P**	N
245				Údaje o názve	P	N
	0			Vedľajšie záhlavie sa nevytvára		
	1			Vedľajšie záhlavie sa vytvára		
		0-9		Počet netriediacich znakov		
		a		Názov	P	N
		b		Ďalšie údaje o názve	P*	N
		n		Číslo časti/sekcie diela	P*	O
		p		Názov časti/sekcie diela	P*	O

			h	Všeobecné označenie druhu dokumentu	P – pre iné ako tlač. dok.	O
256				Vlastnosti počítač. súborov	E	O
			a	Vlastnosti počítač. súborov	P	O
260				Vydavateľské údaje	P	O
	#			<i>Neuvádza sa /Prvý vydavateľ</i>		
			a	Miesto vydania publikácie	P	O
			b	Vydavateľ	P	O
			c	Dátum publikácie	P*	O
310				Súčasná periodičita	P	N
			a	Súčasná periodičita	P	N
516				Typ počítačového súboru alebo poznámka o dátach	E	O
	#			<i>Návestie sa generuje</i>		
	8			<i>Návestie sa negeneruje</i>		
			a	Text poznámky	P	O
538				Poznámka o detailoch systému – elektronické pramene	E	O
			a	Text poznámky	P	O
650	#	8		Znak MDT (verzia 2004)	P	O
			a	Znak MDT	P	N
			2	Text „MDT“		
650	#	9		Predmetové heslo	P	O
			a	Heslo	P	N
			2	Text „SKP“		
856				Elektronické umiestnenie a prístup	E	O
				1. indikátor – spôsob prístupu		
	4	#		Prístup prostredníctvom HTTP		
			u	Adresa elektron. prameňa	N	N
974				Kód spracovateľa / dátum	P	N
			a	Šifra katalogizátora	P	N
			d	Dátum katalogizácie	P	N

1) Pri bežných tlačенých periodikách pole 007 nepoužívame. Pole 007 slúži na zaznamenanie fyzických detailov pre elektronické pramene, mikrodokumenty, hmatové a zvukové dokumenty. Obsahuje viacero pozícií – podrobnosti v príručke [pre katalogizáciu periodika vo formáte MARC 21 v Súbornom katalógu periodík](#)

8. Návrh vyjadrenia periodicity v poliach 310 a 321 MARC 21 Bibliografický formát

Vychádza nepravidelne
Periodicita neznáma
Priebežná aktualizácia (pre integrujúce pramene - webové stránky)
Denne
Vychádza denne okrem nedele
1x týždenne
2x týždenne
3x týždenne
1x za 3 týždne
1x mesačne
2x mesačne alebo 24x ročne
3x mesačne alebo 26x ročne
4x mesačne
1x ročne
2x ročne
3x ročne
4x ročne
5x ročne
6x ročne
8x ročne
10x ročne
24x ročne
26x ročne
1x za 2 roky
1x za 3 roky
1x za 5 rokov

9. Špecifiká vecného popisu v súbornom katalógu periodík - SKP

System VIRTUA nedovoľuje vytvárať registre z poľa 080 určeného pre zápis znaku MDT - Medzinárodného desatinného triedenia, ktoré je pre zápis periodika povinné. Preto v súbornom katalógu periodík **zapisujeme znak MDT okrem poľa 080 aj do poľa 650** určeného na zápis predmetového hesla.

Pole 650 je opakovateľné, podpolia sú neopakovateľné.

Indikátory

Prvý indikátor v poli 650 je prázdny.

Druhý indikátor poľa 650 je určený na odlíšenie znaku MDT a predmetového hesla:

- pri zápise MDT má hodnotu 8,
- pri zápise predmetového hesla hodnotu 9.

Podpolia:

- podpole a – určené na zápis znaku MDT a/alebo predmetového hesla – je povinné a neopakovateľné,
- podpole 2 - povinné, neopakovateľné. V prípade zápisu MDT má hodnotu „MDT“ a pri predmetovom hesle „SKP“.

Ukážka:

650 #8 \a63 \2MDT

650 #9 \apoi\nohospodarstvo \2SKP

Číselné kódy fakúlt Univerzity Komenského v Bratislave v SKP

Sigla	Číslo	Názov inštitúcie
BA301	023000100	UK Filozofická fakulta, Bratislava
BA302	023000200	UK Právnická fakulta, Bratislava
BA303	023000300	UK Lekárska fakulta, Bratislava
BA304	023000400	UK Farmaceutická fakulta, Bratislava
BA305	023000500	UK Prírodovedecká fakulta, Bratislava
BA306	023000600	UK Fakulta telesnej výchovy a športu, Bratislava
BA313	023001300	UK Rímskokatol.cyrilometodská bohoslovecká fakulta, Bratislava
BA314	023001400	UK Evanjelická bohoslovecká fakulta, Bratislava
BA319	023001900	UK Fakulta sociálnych a ekonomických vied, Bratislava
BA330	023003000	UK Fakulta matematiky, fyziky a informatiky, Bratislava
BA331	023003100	UK Pedagogická fakulta, Bratislava
BA332	023000532	UK Prírodovedecká fakulta -biol.a environ. knižnica, Bratislava
BA333	023000533	UK Prírodovedecká fakulta- chemická knižnica, Bratislava
BA334	023000534	UK Prírodovedecká fakulta-geografická knižnica, Bratislava
BA335	023000535	UK Prírodovedecká fakulta-geologická knižnica Bratislava
BA336	023003600	UK Fakulta managementu, Bratislava
BA337	023000537	UK Prírodovedecká fakulta-biol. a environ. knižnica, Bratislava
MT301	453010000	UK Jeseniova lekárska fakulta, Martin

Číselné kódy vybraných inštitúcií v súbornom katalógu periodík v systéme VIRTUA

Číslo SKP	Názov inštitúcie	Sigla
020010000	Univerzitná knižnica v Bratislave	BA001
020020000	Centrum VTI SR Bratislava	BA002
020030000	Ústredná knižnica SAV Bratislava	BA003
020040000	Slovenská ekonomická knižnica pri EU Bratislava	BA004
020050000	Slovenská pedagogická knižnica Bratislava	BA005
020060000	Slovenská lekárska knižnica Bratislava	BA006
020070000	Slovenské národné múzeum Bratislava	BA007
023000100	UK Filozofická fakulta Bratislava	BA301
023000200	UK Právnická fakulta Bratislava	BA302
023000300	UK Lekárska fakulta Bratislava	BA303
023000400	UK Farmaceutická fakulta Bratislava	BA304
023090000	Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU Bratislava	BA309
023220000	Bratislavská vysoká škola práva Bratislava	BA322
023380000	Akadémia policajného zboru Bratislava	BA338
024040000	Slovenské národné stredisko pre ľudské práva Bratislava	BA404
030010000	Štátna vedecká knižnica Banská Bystrica	BB001
247010000	Vihorlatská knižnica Humenné	HN701
300010000	Štátna vedecká knižnica Košice	KE001
303010000	Univerzitná knižnica UPJS Košice	KE301
303030000	Technická univerzita Košice	KE303
307010000	Verejná knižnica Jána Bocatia Košice	KE701
370010000	Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu Levoča	LE001
383010000	Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika, Liptovský Mikuláš	LM301
427010000	Zemplínska knižnica G. Zvonického Michalovce	MI701
450010000	Slovenská národná knižnica Martin	MT001
480010000	Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU Nitra	NI001
483010000	Univerzita Konštantína Filozofa Nitra	NI301
580010000	Štátna vedecká knižnica Prešov	PO001
583010000	Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity Prešov	PO301
587010000	Knižnica P. O. Hviezdoslava Prešov	PO701
597010000	Podtatranská knižnica Poprad	PP701
653010000	Katolícka univerzita Ružomberok	RK301
687010000	Gemerská knižnica P. Dobšinského Rožňava	RV701
767010000	Ľubovnianska knižnica Stará Ľubovňa	SL701
777010000	Spišská knižnica Spišská Nová Ves	SN701
757010000	Podduklianska knižnica Svidník	SK701
873020000	Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity	TT302
873030000	Univerzitná knižnica UCM Trnava	TT303
877010000	Knižnica Juraja Fándlyho Trnava	TT701
887010000	Zemplínska knižnica Trebišov	TV701
917010000	Hornozemplínska knižnica Vranov n. Topľou	VT701
963010000	Univerzitná knižnica ŽU Žilina	ZI301
967010000	Žilinská knižnica Žilina	ZI701
980010000	Slovenská lesnícka a drevárska knižnica pri TU Zvolen	ZV001